

feminant verbum Dei aliquando est humilis & exigua, contra quod vel quos, 29. ad Rom. Moral. F. ibi, Non respicias quàm viles appareant pauperes & pannoni qui euangelizant, sed vocis illius memento, qui dixit, Quandiu vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis: & illius eiuſdem qui dixit, Qui vos audit, me audit.

*Nōne bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu,
& dæmonium habes?*

Dæmonium eiecerat Christus, & eum dæmonium, aut cum dæmone conuentionem habere impudenter ingrati Iudæi affirmant. Nec tantum ita subsannant aut rident Christum, sed & postea riserunt eius Apostolos, vocando eos multo plenos, cum tamen multum non haberent. Sed impij conditio est, vt non curet quid dicat, modo dicat, hom. 4. in Acta, ibi, O impudentiam!

Homil. de Dauid & Saule, tomo 1. Inimici vituperando & probra dicendo plus proficiunt, quàm amici ad gratiam loquentes: homil. quæ incipit, Equidem, &c.

Ego dæmonium non habeo.

Hom. 12. ad Rom. F. de patienter ferēdis probris. Non respondet iniuriæ per iniuriam. Sic quondam Ioseph in carceratus, nil mali dicit de impia hera, quæ iniuste eum in carcerari fecerat, homil. 63. in Genesim, ibi, Attende, obsecro: & infra, Hæc audientes discamus.

Vide hom. 11. in 1. Theſſal. P. ibi, Vt exempli causa, te contumelia affecit.

Exemplo Christi prædicator non debet tolerare contemptum sui, si hoc tangit aliorum salutem, & verbi seminat profectum, 13. in 1. ad Timoth. P. ibi, Oportet. Hinc Petrus non est passus coapostolos suos ebrietatis inſimulari, Act. 2.

Sed cur Christus non vindicat vtramque iniuriam? quoniam vtraque non est contra diuinitatē, 22. in Ioann. pauld post principium, ibi, Præterea quæ sit dignum est: & hom. 26. in Genesim, quæritur cur Deus vindicauit Cain, iniuriam facientem fratri, & non vindicauit iniuriam factam sibi, quando non dedit de pinguioribus primitijs? Ibidem respondet Chryſostomus.

Vide supra Dominicam 1. quadrag. ibi, vade Sathanaferiam 3. Dom. 1. & 2. Dom. 4. ibi, Zelus domus domini: & in psal. 131. de mansuetudinis virtute, an consistat in propriarum, an alienarum iniuriarum tolerantia.

Honorifico patrem meum, vos autem inhonorastis me.

Hom. 4. ad Coloff. M. Deus tum glorificatur ab hominibus, cum homo nullas exigit rationes eorum, quæ Deus facit: inhonorat qui oppositum facit.

Vos inhonoratis.

Hoc est contenditis inhonorare: nam facitis quæcumque facere solent qui inhonorare alios volunt. Cæterum, re vera inhonorari Deus ab hominibus non potest, hom. 3. de incomprehensibili Dei natura, tom. 5. P. ibi, Deum namque nemo est qui vel contemnendo obſuſcet, vel commendando reddat illustriorem. Quod probat similitudine lapidis, & rextu ecclesiast. 27. Verius autē inhonorat se, qui Deum contendit inhonorare.

Hom. in psal. 110. P. ibi, Quemadmodum qui solem dicit tenebricosum, astrum non vituperat, sed suæ ipsius cæcitatibus argumentum protulit: ita qui Dei opera reprehendit, aut inhonorare contendit.

Amen dico vobis, Si quis sermonem meum serauerit, mortem non gustabit in æternum.

Supra Dominica 3. F. ibi, Beati qui audiunt & custodiunt verbum: & feria 5. Dominica 1. ibi, Si manseritis.

Ad perseuerantiam hic Christus inuitat. 12. ad Philipp. P. ibi, Nam & cursor.

Sancti viri & si mortem sentiant temporalem, tamen vita æterna viuunt in alio mundo. Sed & in hoc mundo etiam viuere post mortem quodammodo dici possunt: quoniam eorum sepulchra, pulchriora & gloriosiora sunt simulachris tyrannorum. 26. in 12. cap. 2. Corin. F. Mor. ibi, Vbi enim quæſo Alexandri tumultus est?

Abraham vidit diem meum.

Magnitudo misericordiæ Dei in hoc ostenditur, quod filium suum dedit nobis, qui gratis redemit nos. Sed idem Deus videri vult quali non gratis redimens, 25. ad Hebræos, F. ibi, Mihi autem confidera.

De immolatione Isaac, 8. ad Coloffens. M. ibi, Non conuerſus. Vide expositionem vndecimi capit. ad Hebr. tom. 4. & homilias alias de Isaac, & Abraham, quæ sunt in 1. tomo.

FERIA II. DOM. PASSIONIS.

Oſerua (pie recollector) quod de euangelij quæ leguntur præſenti in hebdomada ab ecclesia, nil aut parum adnotauimus præter ea quæ in homilijs in Ioannem, pro eorumdem euangeliorum explanatione, copiose scripsit Chryſostomus, quod sic ſpaciari latius aut longius Ecclesiastes in tractatu myſterij passionis poſſet. Itaque pro hac feria 2. lege 49. & 50. homiliam in Ioannem.

Pro feria III.

Lege homilias 47. & 48. in Ioannem.

Pro feria IIII.

Homiliam 60. in Ioannem, P. M. F.

FERIA V. PASSIONIS, DE MARIA PECCATRICE, EXEMPLO PŒNITENTIÆ.

Pro exordio, vide prologum in psal. 50. ibi, Pictores: & 27. hom. in Matth. oper. perf. F.

Cuius peccatricis historiæ vsus aut fructus est, vt non desperet peccator, sed exēplo peccatricis conuertat se à vijs suis pessimis. Sed cauendū ne prætextu indulgentiæ peccemus, homil. 22. ad popul. M. ibi, Euaserant, &c. Sed vide ne mollescas audita Dei bonitate.

Epistola ad Theodorum lapsam.

Epist. aut oratione de B. Philogonio, tom. 5.

Homil. 7. ad pop. de diuina clementia, in peccatores, M. ibi, Si autem homines.

Homil. 3. de pœnitentia, contra nimium timiditas conscientias præ multitudinem delictorum, docet enim quod nostra malitia mensuram habet pietas Dei nequaquam. De fructu pœnitentiæ ibidem, P. Si lupum inuenero ouem faciam, vas contumeliæ vas gratiæ, F. Si enim delet peccata.

Hom. 4. de pœnitentia, cur lapsus sanctorum recēsentur: & hom. 5. cur mox Paulū blasphemū non puniuit.

Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix.

An peccatrix, quia in ciuitate manet, hom. 5. ad popul. F. ibi, Non quia in ciuitate manes, pro-

pterea

pterea Deus irribatur, sed quoniam peccasti. An etiam peccauit, quia pulchra, aut an pulchritudo causa lapsus, vide 32. & 43. in Genesim, ibi, Vbi igitur, an mala per se ciuitas: & homil. 46. in Genesim, ibi, Et discas.

Homil. 5. de pœnitentia, tom. 5. cur hæc præuaricatrix Maria, & septem diabolis plena, humaniter à Christo recipitur: & Maria soror Moyfi propter vnum paruum murmur, leprosa fit, & durè vulneratur.

Magdalene pœnitentia est tibi continentia doctrix & magistra, sed vt ipsa verbū Dei habuit pro regula, sic tu frequenter pro conseruatione castitatis, & ad vitandam lasciuiam, audi id Pauli, Tollens membra Christi faciam membra meretricis? absit: hom. de continentia Ioseph, F. tom. 1.

Alia sunt continentia exemplaria, præter hanc Mariam pœnitentem, 13. ad Ephes. Mor. Vbi afferit Chrysofomus se vidisse multas delicias vitæ scelestam mutasse in meliorem, ne quis dicat impossibile, vt mulier in delicijs nata, conuertatur vt ista.

Lachrymis rigauit.

Verisimile est, quod adhuc iuuenis erat: Cur ergo pœnitentiam suam vsque ad senium non differet? vel, nunquid hoc licet faceret? Nequaquam, 22. in 2. Cor. Mor. F. Vbi obiurgantur durissimè, qui differunt contritionem, ibi, Qui enim talis est, etiam in senecta segnus erit.

Hom. 5. in 1. Thess. Fomentum & radix luxuria non ætas, non iuuentus, sed aliquid aliud.

Si dixeris, Ego peccator, lubens illius peccatrici exemplo præpararem me Deo: sed timeo ne non possim ad tantum pœnitentiæ gradum peruenire atque ipsa: actum ergo est de me, &c. Respondeo cum Chrysofomo ad Theodorum lapsum, ibi. Vbi affurgere ad solis ordinem non potes, ne contempseris cætum astrorum.

De remedio contra luxuriam, 7. in 1. Cor. F. ibi, Quomodo non vis extinguere. Ibidem exponitur sententia prouerbiorum, Mulier timens Deum, ipsa laudabitur.

Hic si esset propheta, sciret vti que quia peccatrix est.

15. in Acta Apóst. & 62. ad pop. Antioch. De sapientia huius meretricis, quæ non est irata hæc audiens impropria, F. Sit ergo illa & similis tibi palæstra & gymnasium.

Dilexit multum.

Dilexit Maria Iesum, & ob id eam laudauit: Sed & Iesus laude dignus, qui ipsam diligebat, nec fastidiosus, 33. in 1. Cor. 13. ibi, Charitas non est fastidiola.

Dilectionis feruor in Maria, eam excusat, quod ausa est intrare domum & conuiuium non vocata, quod inurbanum & inciuile videtur. Hinc Chrysofomus hom. 33. in Ioan. Cum anima diuino igne exardescit, nil terrenum curat, non dedecus, non gloriam, P. ibi, Et contemplare mulieris prudentiam. De Samaritana loquebatur, quam excusat, quod non dixisset, Venite & videte magnum prophetam aut Deum, qui dixit omnia quæcumque feci, sed tantum dixit, Videte hominem: quam loquendi formam inconcinnam excusat amoris feruor & deuotio.

Fides tua te saluam fecit, vade in pace.

Quæ prius misera & turbata, aut perditionis filia, nunc quieta, tranquilla, salua, & beata. Quæ omnia charitati & fidei tribuuntur, iuxta id,

A Sed fides tua te, &c. & dici potest quod Dei timor eam beatissimam effecit: vt optimè notat & persuadet Chrysofomus in psal. 127. ibi, Beati omnes qui timent Dominum.

**FERIA VI. DE SENTENTIA PER
CAYPHAM CONTRA CHRISTVM LATA.**

Homilia 63. & 64. in Ioannem.

**SABBATO DOMINICÆ PASSIONIS,
DE ORATIONE CHRISTI.**

Pater vobis hora, clarifica filium tuum.

Consule homilias 79. 80. & 81. in Ioannem: & vide supra Sabbatum Dominicæ 3. de adultera, ibi, Diluculo venit ad templum.

**PRO EVANGELIO ANNUNTIATIONIS B. MARIÆ VIRGINIS, ET
MYSTERIO INCARNATIONIS FILIJ EIUS, IESU
CHRISTI DOMINI NOSTRI.**

*Missus est Angelus Gabriel ad Mariam virginem
desponsatam viro.*

Homil. de interdictione arboris, tom. 1.

Ingressus ad eam Angelus.

Homil. 9. in 1. ad Timoth. de filiabus educandis, ibi, Curate sollicitè, vt filia domi iugiter sint. Homil. 23. ad Ephesios, cur Angeli apparent succincti.

Absens erat Ioseph, cum ingressus est Angelus: homil. 1. in Matth. operis imperfecti. F. Vbi de bona opinione, quam Ioseph de sua coniuge Maria habebat, agitur.

Turbata est, & cogitabat.

Esaias sic turbatur, vt legitur hom. in 6c. eiusdem Esaiæ, M. ibi, Etenim sunt tales sancti omnes, si potuerunt aliquando cumulasse honore.

Fecit Maria, quod quondam fecisse debuit Eua: Nam 16. in Genesim homilia quæritur, Quid Eua debuit facere, cum serpens venit, ibi, Oportebat? Vide in eadem homilia plurima obseruatione dignissima.

Homil. 25. ad Hebræos, Abraham non est turbatus, quando audiuit vocem, Offer filium tuum, & præfer fidem Abraham fidei Noë: veruntamen non debet præferri fidei Mariæ, de qua hic dicitur, quod turbata est. Nam non in fide turbatur, quia nondum ei aliquid de fide aut incarnatione dictum fuit, cū turbata est, sed tantum dictum erat, Aue gratia plena. Obstupefcit ergo, & turbatur solum, propter laudes ab angelo prolatas.

D Si obijcias ex Chrysofomo homil. 45. in Ioan. dicente, Quando subit quæstio quomodo aliquid fiat, simul & subit incredulitas: Dicendum quod aliud est dicere, nunquid poterit fieri istud, aut quomodo poterit fieri. Item 2. dic eam non simpliciter, dixisse, Quomodo fiet istud, sed addidisse, Quoniam virum non cognosco, quasi diceret: Narrate ergo mihi modum quem nondum scio. Et sic incredula non erat. Vnde ne rumor tantillus aut suspicio de eius credulitate esset, diuina providentia effectum est, vt mox Spiritu sancto repleta Elisabeth, ei & posteris diceret, Beata quæ credidisti: cum hoc ilico dictum fuit de fidelissima, aut ad fidelissimam Mariam, certum est. D. Chrysofomus, sub sua generali regula supra adnotata, eam comprehendere noluisse, sed alios, vt pote Nicodemum, cuius ibidem meminit. Adde quod ipsa fidelissima

Maria

Maria nil est percunctata de Dei potentia. Non enim dicit, Quomodo potest fieri istud, sed, Quomodo fiet istud? Non dubitans de potentia, sed ignorans modum, quaestionem in dubia proposuit.

Cæterum in hoc similis fuit Abraham, de quo dicitur, Cogitabat quia potens est suscitare filium à mortuis. Nam ipsa audita voce, Non est impossibile apud Deum omne verbum, credidit posse se esse matrem, & permanfuram virginem.

De cuius incarnationis articulo aut fide, hoc crede Deum facere posse, quod nos cogitatione non possumus inuestigare, vt tom. 5. homil. de symbolo legitur, ibi, Credulitas nostra, &c. respondens ijs qui quaerunt, quomodo natus est de virgine.

Ne timeas Maria.

Hom. 38. in Genes. aliquid latere docet in verbo Angeli, vocantis ancillam Abraham nomine suo proprio, Agar. Sic latere potest mysteriū aut consolatio angelica in hoc, quod Angelus vocat eā nomine proprio dicens, Maria, quod significat, domina aut exaltata, quasi dicat: Cur times, ne deprimam te, quæ exaltata es: vel cur times me tanquam malum Angelum, cum tu domina sis, in quam spiritus malignus non habet quicquam, & sis ipsa de qua dicitur, Mulier conteret caput serpentis.

Inuenisti gratiam apud Deum.

Homil. 10. in 2. ad Timoth. Quomodo quis poterit sibi comparare gratiam Dei.
Et 2. in 2. ad Thessalo. P. Non sine causa gratiam Dei operatur Paulus.

Hic erit magnus, & filius altissimi vocabitur.

Homil. 6. ad Philipp. ibi, Sed hæc de patre inquirunt, filius verò paruus est: in psal. 46. M. ibi, Quando ergo audieris crucifixum esse Dominum vsque, Quidni enim: & in psal. 47. P.

DOMINICA PALMARVM, ANNOTATIONES EX D. CHRYSOSTOMI operibus collecta pro passionis historia, secundum IIII. Euangelistas.

Primò omnium cōsule omnes homilias in Matthæum operis perfecti, à medio homiliæ octuagesimæ, ibi, Tunc congregati sunt principes sacerdotum, vsque ad nonagesimam primam inclusiue: ex quibus omnibus, aut alijs in Matthæum, nil specialiter adnotauimus, prout lectorem certum fecimus in epistola nuncupatoria.

Secundò obserua ex hom. 30. in Genes. cur passionis hæc hebdomada, à vulgo vocatur magna hebdomada, & quid in ea agendum. Narratur siquidem ibidem, quod palatiorum & iudiciorum fores tum claudabantur, & captiui liberabantur.

Quòd si quaerat quis, cur pluribus diebus & longius, imò frequentius tractatur passionis mysteriū, quàm natiuitatis, missionis Spiritus sancti, aut ascensionis, respondendum erit, quoniam Christum aut quemuis alium hominem aliquid pati, præstantius est, quàm aliquid agere: & pro huiusce paradoxo veritate, vide tom. 5. epist. 3. ad Olympiadem feminā illustrem: homiliam item in dictum Pauli, Habetes eundem spiritum: & in Psal. 127.

Vide etiam 2. hom. in 2. ad Timoth. P. Cur sæpius de passionis quàm incarnationis mysterio fit in ecclesia mentio: & homil. 22. in Ioan. F. Cur Christus Iesus obscurè de sua morte est loquutus.

Quid pro nobis Christus morti sese offerens fecit aut meruit. 52. ad pop. 13. ad Rom. ibi, De peccato damnauit peccatum: & in id Epist. ad Galat. Mihi absit gloriari nisi in Cruce Domini nostri, &c.

Homil. de symbolo, ibi, Magnum sacramentum passio.

Cur palam moritur, & clam resurgit, homil. ad Coloss. 6. M. ibi, Nam quoniam totum.

Homil. 66. ad pop. De passione, gloria resurrectionis, & scandalo crucis, vbi narratur, Senatū Romanum noluisse recensere in Deorum numero Iesum Christum, quòd per crucem rumor eius & gloria in orbem peruenisset: sed Spiritus sanctus occultam aliam habebat rationem; ne scilicet mortali decreto, Christi prædicaretur diuinitas: ibi, Hoc autem etiam ipsis nolentibus est dispensatum. Vide supra in euangelio transfigurationis, ibi, Hic est filius meus dilectus.

Qui consilium dederunt, & censuerunt expedire vt Christus non dimittatur, sed morti tradatur, dicentes; Ne veniant Romani, & tollant gentem nostram. Pro cuius sententiæ exaggeratione, lege homil. 42. in Acta, P.

Intrauit Sathan in cor Iudæ, vt traderet eum.

Homil. 54. in Acta: peccatum priusquam Sathan intrauit: & tom. 5. sermone 9. de vitijs & virtutibus: supra Dominica 2. quadrag. de Cananæ, ibi, Malè à dæmonio vexatur.

Sed cur Sathan non intrauit in Iob. vt in Iudam? hom. in dictum Pauli, Oportet hærefes esse.

Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam?

Sermone primo de ieiunio. cur quem sciebat proditurum elegit in Apostolum Christus?

Fur erat, & latro, & dixit, Poterat venundari hoc vnguentum, & dari pauperibus.

Non excusatur à furto; etiam si dicat se non fuisse latronem, si non dedisset ei loculos Iesus, lib. 4. de sacerdotio, P. vsque, Etenim quem beneficia meliorem non reddunt, is certè grauius supplicium commeretur.

Homil. 6. ad Philip. de peccato Iudæ, & detestatione auaritiæ.

Iudas proditor, erat pauperum defraudator, & volebat videri eorum protector: tom. 5. sermone 9. de vitijs & virtutibus.

Simon, Ecce Sathan expetijt, vt cribraret vos sicut eriticum.

Lib. 3. de patientia Iob, cur astutias dæmonis reuelat ipsi Petro, & non ipsi Iob.

Tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.

Ex verbis istis Christi ad Petrum, probatur eius supra omnes alios primatus: hinc homil. 3. in Acta, M. Meritò primus: 21. in Acta, P. Dux Petrus obambulans, 69. in Ioan. M. F. & 87. in eundem, P.

Ter me negabis.

Tom. 5. homil. 4. & 6. de poenitentia, cur lapsus sanctorum describuntur.

Et si omnes scandalizati fuerint, ego non te negabo.

Homil. ad Philipp. 8. contra præsumptionem hortatur, vt qui stant, videant ne cadant.

Quando nisi vos sine pera, sacculo, & calciamentis; an aliquid defuit vobis? Sed nunc quis habet sacculum tollat, & qui non habet, vendat tunicam suam, & emat gladium.

Obscurus hic locus, clarissimè exponitur homil. de Prisca & Aquila: & homil. 9. ad Philip.

Philip. Mor. Fitque conciliatio huius loci cum illo, Luc. 10. Neque peram, neque gladium tuleritis. Vide etiam homil. 9. ad Ephesios.

Sedete donec vadam illuc, & orem.

De oratione Christi in horto noctu facta, hom. 42. ad pop. vbi validissimis argumentis inuitat fideles ad orandum potius nocte quam die. Orauit etiam Christus in Cruce, sed cur hic & illic? 27. ad Hebr. 26. in Acta, F. Cur Christus pernoctauit? nonne vt typus nobis fieret?

Simon dormis? Non potuisti vna hora vigilare mecum?

Hom. 29. ad Rom. Mor. F. ibi, Tu verò requiem quaeris.

Compati Christo debemus, 13. ad Philipp. P.

Iuda, osculo filium hominis tradis?

Tomo 5. homil. Ne scrutemur curiosè pauperes: Ex hoc dicto Christi ad Iudam, colligit Chrysofomus, non esse exprobrandum pauperibus: Et alia homilia de misericordia, asserit quod numquam Deus cuiquam venienti ad se dixit, Vade in malam rem nequam; aut, Desine impie.

Quem queritis?

In Psal. 46. M. ibidem, cur de cruce Christus non descendit.

Ceciderunt retrorsum.

Hinc probatur Christi morituri potentia, 29. in 2. Cor. 13. Ibidem responderetur obiectioni quæ fieri posset ex Paulina sententia, Crucifixus ex infirmitate.

Petrus amputauit auriculam.

Nec à Christo, nec à Chrysofomo factum hoc Petri probatur; sed Constantini imperatoris factum, ab eodem Chrysofomo laudatur, qui amputari fecit: auriculas ijs qui Hierusalem reedificare contendebant, contra Prophetarum & Christi prædictionem. Vide supra, feriam 2. Dominicæ 4. ibi, Zelus domus, &c.

Respexit Iesus Petrum, & fleuit Petrus amare.

Oratione 5. contra Iudæos, tom. 5. Deus non tantum ante peccatum, sed post correxit Adamum, & monuit. Sed cur nunc non arguit Petrum post tantum lapsum? Ne coram Iudæis mitis Christus confundat discipulum, hom. 8. de pœnitentia, F. tom. 5.

Ibidem, ad martyrium inuitat fideles dicens: Quod si lachryma amara Petri tantum meruit fructum; quid non consequetur ille, qui non tantum aquas per oculos effuderit, sed sanguinem pro Christo, & lapidatus & cæsus fuerit? 1. Cor. 15. b. 31. ad Hebræos.

Petri pœnitentia perfecta: nam non tantum ob pœnam fleuit, sed quoniam quem desiderabat negauit, 48. ad populum.

Ad eundem populum hom. 80. de Petri negatione, ibi, Facilius est casum cauere, quam lapsos resurgere: 31. ad Hebr. & 5. ad Rom. Mor.

Non tardè itaque veniam habuit. Cur autem Petrus veniam habet, non Cain: homil. 5. contra Iudæos, M. ibi, Dic tu iniquitates tuas.

In Psal. 88. F. Quando respicit Deus, fugiunt peccata.

Peccauit, tradens sanguinem iustum.

Homil. 10. de pœnitentia, de astutia Sathanæ, & inuidia aduersus pœnitentem, & qualiter succurrendum desperare volenti.

Ibidem ponitur discrimen inter fornicatorem Corinthium, & Iudam auarum, ibi, Diabolum non tam lætum peccantes reddimus, quam facimus dum desperamus; 51. in Genesim, F.

Abiens, laqueo se suspendit.

Cur non omnes sacrilegi, fures, proditores, &c. illicò nunc vt Iudas, puniuntur? lib. 3. contra vituperatores vitæ monastica; ibi, Cur autem, &c. & supra feria 6. Domin. 2. ibi, Malos malè perdet: & homil. 25. in Genesim.

Dæmon astutus perdere hominem contendit immodico pœnitentiæ dolore, ho. 4. in 2. Cor. Mor.

Si tu es Christus, dic nobis.

In psal. 93. Vbi mentio fit de neruo Iacob.

Adiuro te: vt dicas, si tu es Christus.

Hom. 11. in 1. Thessal. F. Iuramenta cum summa reuerentia habenda.

Scidit vestimenta dicens, Blasphemauit.

De vario modo vestimenta scindendi, vide supra feriam 6. Domin. 1. ibi, Hominem non habeo: & Domin. 1. ibi, Vade Sathana.

Qui me tradidit tibi, maius peccatum habet.

Tom. 5. sermone 8. de præmijs sanctorum, peccata nec merita æqualia: homil. in psal. 108. peccata quæ fiunt data opera grauiora sunt ijs quæ fiunt à præoccupatis & seductis.

Ego palam loquutus sum.

Homil. 28. in Ioannem, P.

Accipite enim vos, ego enim nullam in eo causam mortis inuenio.

Homi. 6. ad Coloss. Quid enim non fecit diabolus, vt clam moreretur?

Nec tyrannus in Paulo mortis inuenit causam: 49. in Act. M.

Herodes illudit eum.

Hom. 28. ad Hebr. catalogus est omnium iniuriarum, quas passus est Christus.

Est consuetudo, vt vnum dimittam vobis in Pascha.

30. in Genesim, olim in hebdomada sancta vinciti quidam liberabantur, sed nec superstitiosè, vt Iudæi faciebant; nec impie, vt faciunt qui iustificat & eripiunt impium. At verò vinciti illi, de quibus Chrysofomus, fortasè erant non criminosi, sed debitis obnoxii.

Venient dies, in quibus dicetur, Beata steriles.

Prædictio est ruinæ & destructionis ciuitatis Hierusalem ob Christi necem: Iudæi tamen negant hoc eis contigisse, vel exulare se propter hanc causam: imò asserunt temerè se disiectos,

& à sede

& à fede depositos, quia occiderunt præstigiatorum. Contra quos egregiam fecit apologiam Chrysoftomus, homil. in Psalm. 8. versu, Vt destruas inimicum.

Vxor Piiati, ad ipsum misit dicens: Nihil tibi & in isto illi, multa enim passa sum hac nocte, per visum propter eum.

Homil. 60. in Ioann. M. Admonitio vxorem plerunque maritis vtilissima.

Crucifixerunt Iesum medium inter duos latrones.

VT ignominiosius moreretur: sed Dominus hoc malum vertit in bonum, quoniam vnus latronum laudauit & gloria affectit Iesum dicens: Hic nihil mali gessit. Figura in iudicio contra Damiel, homil. 4. ad populum: & oratione 2. contra Iudæos.

Arbor, in qua crucifigitur, ea est de qua Psalm. 1. Lignum quod fructum dabit in tempore suo: homil. in Psalm. 1. & in principio Psalm. 2.

De erectione crucis, homil. de continentia Ioseph, in fine tom. 1. Vide etiam 84. in Ioan. P. de crucis inuentione, & quomodo crux Christi inter alias duas.

Vab, qui destruis templum.

Homil. 23. in Acta Apost. contra eos qui dicunt Deum autorem mali.

Descende de Cruce.

CVr noluit descendere de Cruce, nec iuuare se Christus, vt improperant stulti pagani; homil. 4. in 1. Corinth. in Psalm. 46. Noluit, quia fecit aliquid mirabilius, homil. 89. in Matth. P.

Pater ignosce illis.

Homil. 7. in 1. ad Corinthios, clarè exponitur.

Neque tu times Deum.

VNus latro timet Deum, conlatronemque, qui Deum non timet, arguit. Qui ideo bonus aut beatus latro meritò dici potest; licet alioqui cum vincus esset, & in ligno penderet, maledictus dici poterat, & erat: sed Dei timor cum beatum reddidit, vt optimè docet Chrysoftomus, hom. in Pf. 127. ibi, Beati omnes qui timent Dominum.

Memento mei Domine.

EPistola ad Theodorum lapsam, ibi, Non enim elatro: homil. 2. in Psalm. 50. vbi docet Deum velle vt pro remissione peccatorum obtinenda aliquid agamus, ibi, Da & tu manum tuam.

Vnus militum lancea latus eius aperuis.

Homil. 89. in Matth. quæritur an Christus fuit prius lancea percussus quam mortuus: quæstio eadem resoluitur per Sixtum Senensem in annotationibus locorum ambiguum.

Tenebra facta sunt.

Homil. 11. in Ioan. M. ibi, Neque enim miraculorum gratia Christum duntaxat admiramur, sed & passionis, & cum affixus est cruci: & ibi, Verum cum sensu.

In syndone munda.

CHrysoftomus in liturgia meminit syndonis mundæ, vt doceat quàm puri, quamque mundi corde esse debeant, qui ad augustissimum Eucharistiæ sacramentum accedunt. Vide pro eadem præparatione ad Eucharist. 45. in Ioan. F. 2. in 2. ad Corinth. F.

De præparatione ad Eucharistiam, pro die Pascha.

LEge pariter Indicem de sacramento Eucharistiæ: & caue ne reconciliatus accedas ad perceptionem tam sacri corporis: Ne sis tamen in reconciliatione similis Esau, qui dixit: Venient dies luctus patris, & occidam fratrem. Sunt enim, (ait Chrysoftomus, homil. 3. de patientia Iob) qui dicunt, Transire sinamus Pascha, & postea litigabimus.

Et si Ecclesiæ mandatum sit de Eucharistia saltem semel in anno die Paschæ sumenda, non sequitur tamen, quòd hoc tantum die communicandum sit, vt docet homil. 5. in 1. ad Timoth.

De sanctissimo die Pascha, & euangelio eiusdem diei.

Dies Paschæ, dies exultationis & epularum dici potest: hinc Ecclesia canit cum Dauide, Hæc dies quam fecit Dominus, exultemus. Et cum Paulo, Epulemur, non in fermento malitiæ, sed in azymis sinceritatis. Sed modus sit in rebus. Hinc Chrysoftomus, tom. 4. homil. de collatione in sanctos, de die Paschæ excellentia loquitur, & docet quid ipsa die agendum.

Et hom. 9. ad pop. in eos agit, qui ipso die paschæ existimabant ob id tantum lætandum, quòd ab onere ieiunandi essent liberati: & hom. supradicta 27. in 1. Corinth. contra eos qui statim communione peracta, sese inebriant & lasciuunt.

De Euangelio Paschæ.

PRO euangelij dici enarratione, vide vltimas in Matthæum, & Ioan. homilias: & homil. 6. ad Coloss. M. Cur clam resurgit qui palam moritur: in Psalm. 93. F. Item homil. in Psalm. 2. M. Cur Angeli iuxta sepulchrum manent.

Veniunt mulieres ad monumentum, vt vnguent Iesum.

Homil. 85. in Ioan. cur Apostoli, nec vngunt corpus Christi vt mulieres, nec sepeliunt vt Nicodemus & Ioseph.

Item, mulieres sunt sæpe religiosiores, vt suprâ, Domin. 3. ibi, Extollens vocem, &c. dictum est.

Sed si religiosiores sunt, cur verat Paulus ne in Ecclesia loquantur aut prædicent? 13. ad Ephes. Vbi vitia & virtutes vtriusque sexus traducuntur: homil. 9. in 1. ad Timoth. Mulieri docere non permittitur, in pœnam quòd prima mulier male docuit. Ibidem multa affert Chrysoft. in laudem sexus muliebris. 31. ad Roman. Anna docebat in domo, sed non in templo.

Feria secunda Paschæ.

QVID in crastino vel Paschæ die, aut dum peregrinamur, meditandum, quidve agendum, vt qui stant non cadant. Meditari & considerare oportet quòd in medio multorum diabolicorum laqueorum sumus, licet per pœnitentiam

crepti,

erepti, & adipe frumenti sacri corporis Iesu Christi fatiati. Quos diabolicos laqueos aut diaboli fraudes vt agnoscat lege hom. 15. ad pop. vbi exponitur sententia scripturæ, Eccles. 9. Aspice quod in medio laqueorum sis. Ibidem, cur non vnus laqueus, sed plures, M. ibi, Etenim volatilia, & c. vt scilicet superiora quæramus: hinc frequentes in ecclesia hoc Paschæ tempore, monitoriæ audiuntur voces, Quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.

27. in 1. Cor. F. ibi, Solemnitas ista non est instituta, vt turpiter viuamus.

Pro eadem die, de peregrinationibus.

Hom. 5. ad pop. Antioch. P. Nunc multi longam & transmarinam peregrinationem, à terræ sinibus in Arabiam veniunt, vt simum illum cernant, & conspiciat terram deosculentur, quæ illius victoris Iob certamina & cruorem omni auro preciosiorum, suscepit ibi, Sterquilinio, & c.

Tomo 1. hom. 5. de Iob, F. ibi, Si essem curis vacuus, & firmus corpore, viderem sepulchrum Petri: homil. 2. ad Rom. ibi, Non enim temere. homil. 33. ad Roman. Mør. Cupiebat videre locum, in quo recondita erant duo arna iustitiæ, Petrus & Paulus: & homil. 8. ad Ephes. vincula Pauli videre adhuc desiderat, sed infirmum corpus & animus curæ pastorali implicatus, non permittit. Et hinc discretio in peregrinationis deliberatione eruitur. De qua discretione, Matth. 23. Oportet hæc facere, sed grauiora legis non omitttere.

Agitatus quidem à dæmone, inuisit loca Martyrum, vt ab incurfibus liberari posset dæmonum:

A & ob hoc laudatur à Chrysofomo, lib. 1. de prouidentia, F.

Tom. 5. de eleemosyna, ibi, Solent enim, & c. ex 4. Reg. 4. & ibi, Quod si ea loca adierimus, vbi Paulus in vincula coniectus.

Hom. de Inuentino & Maximo martyribus, F. Idcirco sæpe eos inuisamus, tumulos adornemus magna que fide reliquias eorum contingamus: ho. 1. ad pop. Inter opera pij & boni viri refert, peregrinationem ad templum, cum quærit, Cur talis infimatur, qui tamen sacra inuisit loca? to. 5. oratione de pulchritudine: 26. in 2. Cor. 12. M.

Dum autem peregrinamur, & postulamus eripi à tribulatione quæ circumdat nos, ne simus similes discipulis duobus dicentibus, Nos sperabamus. Qui tacite videntur dicere, quod iam non sperant, imò desperant; merito correpti, & stulti appellati, quoniam nondum transierat tertia dies. Nos quoque peccamus desperantes, cum non statim ab ægritudine leuamur. Tempus non præscripsit ereptionis Deus, qui adiutor est in tempore opportuno miserendi verò tempus nouit ipse. Nostrum est igitur semper inuocare, & illius est, quando volet, & non semper eripere. Hinc homil. 4. ad pop. Ipsi solutionis tempus relinquamus, nos verò, tantum in sanctitate viuamus.

Speremus itaque, amemus, & credamus in Iesum, qui surrexit à mortuis: quamdiu spiramus, ne stulti simus, & dicamur, vt duo illi discipuli. Stulti autem nomen, peccatoribus generaliter competit, vt homilia 40. in Ioan. in fine docetur, specia-citer tamen recte congruit hæreticis: hinc 7. ad Ephes. Chrysofomus Artianos vocat stultos: congruit etiam idem nomen auaris, vt scribitur hom. 7. 8. & 9. ad Coloffenses.

F I N I S.

S. PATRIS NOSTRI
 D. IOANNIS CHRYSOSTOMI
 ORATIONES IX. IN ALIQVOT
 EVANGELIA.

An. 1587. ex Augustana aliisque Bibliothecis in lucem editæ, Græcè, operâ
 Davidis Hæschelij Augustani, nunc primum Lutetiæ
 Latinitate donatæ, An. 1588.

Sancti Ioannis Chrysostomi in Annuntiationem.

ORATIO.

VERSUS lætitiæ Euangelia, rursus etiam iudicia libertatis, rursus reuocatio, rursus reditus, rursus vox iucunditatis, rursus à seruitute vindicatio. Colloquitur cum virgine angelus, quandoquidem & cum virgine sermonem contulit serpens. In mense, inquit, sexto missus est angelus Gabriel ad virginem desponsatam viro. Missus est Gabriel, qui Adamo subscriptionem reuocationis ferebat, missus est Gabriel ad virginem, vt muliebris sexus infamiam in honorem transmitteret: missus est Gabriel, vt sponso puro dignum thalamum præpararet: missus est Gabriel vt creatorum creaturam desponsaret: missus est Gabriel ad animatum regis angelorum palatium missus est Gabriel ad virginem desponsatam quidem Ioseph, filio vero reseruatam: missus est in corporeus; seruus ad intaminatâ virginem: missus est immunitis à peccato ad eam, quæ corruptionis omnis expertus erat; missa est lucerna vt solem iustitiæ denuntiaret, missa est Aurora & quasi præcursor lucis diurnæ, missus est Gabriel qui significet eum, qui est in sinu patris, vlnis quoque maternis gestari; missus est Gabriel qui iudicet eum, qui in throno sedet, etiam in spelunca iace- re: missus est miles, qui secretum regis propaleat, secretum quod fide innotuit, non curiositate peruestigatum est, mysterium adorandum, non staterâ penpendum, mysterium quod theologia reuelatur non inuestigatur, mysterium quod confitemur, non metimur: In mense sexto missus est Gabriel ad virginem. Quem tandem sextum mensẽ dixit? Ex quo scilicet felicem illum nuntium Elizabeth accepit, ex quo Ioannem concepit. Vnde id porro constat? interpretetur ipse archangelus, qui his verbis virginem compellauit. Ecce, inquit, Elizabeth cognata, tua, & ipsa concepit filium, & hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis, Mense sexto. Sextus mensis conceptionis Ioannis: oportuit enim vt anteuertet miles, oportuit vt antecederet satelles, oportuit vt viam præpararet dominici aduentus denuntiator. Mense sexto missus est angelus Gabriel ad virginem desponsatam viro, non copulatam: desponsatam quidem, verum conseruatam. Cui vero desponsatam? ne fortè citius disceret Latro mysterium. Nouerat quippe Malus ille per Virginem venturum Regem, nam & ipse Esaiæ voces audierat. Ecce virgo concipiet, & singula fortasse obseruabat quæ de virgine prædicta erant, vt cum adimpleri mysterium intellexisset, instrueret calumniationem. Propterea Dominus per despon-

atam venit, quæ enim desponsata est, in reliquum tempus oppignorata est. Mense sexto missus est angelus Gabriel ad virginem desponsatam viro, cui nomen Ioseph. Audi quid de viro hoc, de quæ virgine propheta dicat. Dabitur liber signatus viro scienti literas. Vt nimirum impolluta sit virgo; & à sacerdotibus dabitur. Cuiam verò? Ioseph fabri. Hic est ille Ioseph qui honestis antè nuptijs coniunctus fuerat, liberosque sustulerat, vxorem amiserat, & ex illo tempore cum magna temperantiæ laude vixerat, in disciplina Domini liberos educans, & instituens. Ideoque pergens Apostolus Paulus vt euangelium prædicaret, & cum vnum ex his liberis offendisset, scripsit dicens: Alium vero Apostolorum vidi neminem, nisi Iacobum fratrem Domini, non vt ex virgine Maria, sed ex Ioseph genitum. Cum igitur Sacerdotes cum Iosepho, vt cum temperanti viro Mariam coniunxissent, eam illi commendarunt, quo vsque nuptiarum tempus adueniret, ipsam autem ille intactam virginem conseruaturus erat. Id quod multo ante propheta prædixit, Dabitur, inquit, liber signatus viro scienti literas, hoc est qui iam nuptijs copulatus sit, & dicet non possum legere. Quare vero non potes Ioseph? Non possum, inquit, legere. Signatus enim est liber. Cui reseruetur? omnium rerum opifici habitaculum reseruetur: Sed ad rem redeamus. Sexto mense missus est Gabriel ad Virginem. Haud dubium quin acceptis mandatis. Huc ades ô Angele formidabilis administer esto mysterij, secreto miraculo famulare, vt ad peruestigationem Adami, qui aberrauit, descendam à meis compellor miserationibus. Peccatum enim, qui ad imaginem meam efformatus erat, exoletum reddit, mearumque manuum opificium putridum effecit, inobscuratum pulchritudinem, quàm informauit. Lupus meum pecus depascitur, desertus est incola paradisi. Lignum vitæ à romphæa flammæa custoditur, & locus deliciarum conclusus est. Miseret me illius, qui victus est, & victorem hostem vincire statui. Sic tamen id faciam, vt omnes calorum virtutes lateat, tibi vni hoc credo secretum. Proficiscere ad virginem, abi ad animatam ciuitatem, de qua dixit propheta. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas Dei. Abi ad portam Orientalem, abi ad habitaculum verbo meo dignum, abi ad alterum in terris cælum, abi ad nubem vacuum, meique aduentus imbrem illi significa. Perge ad sanctuarium mihi præparatum, perge ad incarnationis meæ thalamum: perge ad nuptiale cubiculum meæ secundum carnem generationis. Loquere ad aures spiritalis arcæ, præpara mihi aditum auditus. Sed vide ne virginis animum perculeris, aut perturbaueris: Modeste illi sanctuario te siste, primam illi vocem lætitiæ funde. Tu, dicito Mariæ, Aue gratia plena, vt ego miserear. Euz ærumnis, ac malis cumulata. Hæc cum audi-

Esaï. 49.

Gal. 1.

Esaï. 7.

uisset angelus sic, vt conijcere est, apud se ratio-
 cinabatur. Mira saneres ista, verbum hoc men-
 tem cuiusuis excedit. Qui Cherubim est ip[s]is
 formidabilis, quem Seraphim contueri non pos-
 sunt, quem omnes angelicæ virtutes compre-
 hendere nequeunt, qualem congressum pollice-
 tur? puellæ suæ ipsius personæ præsentiam de-
 nuntiat, vel potius ingressum per auditum illi
 promittit, & qui Euam condemnauit, ad eius fi-
 liam cohonestandam vsque aded incitatur. Præ-
 para, inquit, mihi ingressum auditus: & venter
 incomprehensibilem potest comprehendere, verè
 tremendum hoc mysterium. Hæc cum apud se co-
 gitaret angelus, Dominus ad ipsum ait. Quid per-
 celleris, ac perturbaris, ô Gabriel? nõne haud
 ita pridem à me ad Zachariam Pontificem missus
 es? nõne illi felicem nuntium natiuitatis Ioa-
 nnis attulisti? nõne sacerdoti fidem adhibere recu-
 santi silentij pœnam inflixisti? nõne senem vo-
 cis priuatione damnasti? nõne tu pronuntiaſti,
 ego vero confirmaui? nõne annuntiationem
 tuam opus ipsum continuo consequutum est?
 nõne concepit sterilis? nõne vterus obediuit?
 nõne infirmitas sterilitatis abscessit? nõne natu-
 ræ torpor aufugit? numquid segetibus ea nunc
 abundat, quæ frugibus penitus antea carebat?
 num impossibile apud me est omne verbum?
 Quomodo ergo te dubitatio inuasit? Quid ergo
 rursus angelus ad hæc? Domine, inquit lapsus
 naturæ sanare, perturbationum tempestatem fe-
 dare, mortificationem membrorum ad vitalem re-
 uocare virtutem, vim liberis pariendi imperare,
 naturæ sterilitatem in membris iam exoletis ex-
 tingueret, stipulam senectute confectam in for-
 mam herbescentem transmutare, tellurem infœ-
 cundam statim reddere manipulorum feracem,
 opus est à tua potentia de more perfectum. Teltis
 est Sarra, & post illam Rebecca, & rursus Anna
 quæ molesto sterilitatis morbo seruerunt, & à te
 sunt in libertatem vindicatæ. Virginem vero nullo
 viri v[er]sam congressu peperisse, legibus naturæ sub-
 limius est, & tuum puellæ aduentum nuntiare.
 Cæli terræque te fines non capiunt, quo pacto
 ergo te vterus capiet virgineus? Tum ad eum
 Dominus. Quomodo inquit me cœpit Abra-
 ham tabernaculum? Cui angelus respondit.
 Quippe qui pelagus habuit hospitalitatis. Dein
 de considera Domine, illic visus es à Patriarcha
 in tabernaculo iuxta viam posito, & pertransiisti
 qui omnia comples. Quo modo tulerit Maria ignem
 diuinitatis, thronus non incenditur fulgore
 collustratus, & ferre te potest obtu[m]efacta virgo?
 Sane quidem si læsit ignis rubum in deserto,
 lædet omnino & Mariam aduentus meus, sin au-
 tem ignis ille, qui diuini ipsius ignis ex homine
 præsentiam adumbrabat, rubum quidem riga-
 bat, minime autem incendebat, quid existimas
 de veritate dicendum quæ non in flamma ignis,
 sed in specie pluuiæ descendet? Tum vero postea
 rem imperatam peregit angelus, & ad virginem in-
 gressus, eam his verbis compellauit. *Aue gratia ple-
 na, Dominus tecum.* Non iam amplius diabolus con-
 trate, nam vbi primum hostis vulnus inflixit, ibi
 medelam medicus apponit: vnde initium egressus
 mors habuit, inde vitæ ingressum vita fabricata est.
 Per mulierem mala oriuntur, per mulierem bona
 scaturiunt. *Aue gratia plena.* Noli erubescere tam-
 quam damnationis causa, mater enim eius, qui
 damnauit, per gratiam redderis, *Aue gratia plena.*
 Salue quæ mundo in viduitate iacenti sponsum pa-
 ris impolluta. *Aue gratia plena,* quæ in vtero ma-
 tris mortem submergis. *Aue templum Dei anima-
 tum.* *Aue cælo, ac terræ par habitaculum.* *Aue spa-
 tiosum incomprehensibilis naturæ receptacu-
 lum.* Quæ cum ita sint ægotantibus medicus adue-
 nit, in tenebris sedentibus iustitiæ sol apparuit,

Gen. 18.
 Gen. 25.
 1. Reg. 1.

A tempestate iactatis anchora, portusque tranqui-
 lus, seruis implacabili odio difunctis legatus est na-
 tus, & pacis vinculum, captiuus redemptor appulit,
 bello vexatis firma ineffabilis gaudij & charita-
 tis protectio. Ipse enim est *pax nostra* qua v[er]tinam
 æternum frui possimus, benignitate ipsius Chri-
 sti Dei que nostri, cui gloria in sæcula sæculorum.
 A M E N.

Esa. 24.

Goloff. 5.
 1. Theſ. 3

*Eiusdem in sancta Theophania, seu
 baptisma Christi.*

O R A T I O I I.

V I R I qui Christum amatis, fratres
 amatis, & hospites diligitis, exci-
 pite velut hospitis linguam
 meam hodie, & aures vestras tam-
 quam fores pandentes ijs oratio-
 nem meam suscipite atque à me
 salutarem prædicationem Euan-
 gelij accipite de Christi in Iordanem descensu, vt
 dominum vsque adeo sese nostra causa demitten-
 tem magis ac magis admetis. Etsi enim seruato-
 ris Epiphaniæ festum præterijt, eius tamen gratia
 omni tempore permanet. Eius ergo delitijs per-
 fruamur inexplibilianimo, honettum quippe in
 eiusmodi rebus salutaribus inexplibilem esse.
 Agite, omnes è Galilæa simul in Iudæam profi-
 ciscamur cum Iesus beatus enim ille qui cum via
 vitæ ambulat. Agite ergo mentis pedibus Iorda-
 nem assequamur, & Baptistam Ioannem intueamur
 baptizantem eum, qui baptismate non indige-
 bat, sed id agebat, vt nobis baptismatis gratiam
 largiretur. Venite vt contemplemur nostræ re-
 generationis figuram in illis aquis adumbratam.
 Tunc venit Iesus à Galilæa in Iordanem ad Ioannem, vt bap-
 tizaretur ab eo. O quanta est Domini humilitas, ô
 quanta demissio. Rex ipse cælorum ad Ioannem
 præcursores suum occurrit, non commoto exer-
 citu angelorum, nec præmissis cælestibus illis
 virtutibus, quæ aduorsitorum munere fungeren-
 tur, sed simplex ad militem suum accedens, &
 tamquam vnus è vulgo, seque ipsum in nume-
 rum captiuorum aggregans redemptor, & se in or-
 dinem redigens obnoxiorum reorum, penitus in-
 nocens, denique congregatus cum omnibus perditis
 pastor bonus qui propter ouem, quæ deerrauerat,
 e cælo descendit, & cælos non deseruit, & commix-
 tum zizanijs granum tempestiuum sine semine.
 Cum itaque vidisset illum Baptistam Ioannes, & ag-
 nouisset eum, quem de ventre matris suæ agno-
 uerat, & adorauerat, & probe nouisset eum quen-
 reueritus in vtero matris, vltra quam ferebat
 ætas, saltauerat, transgressus omnes ipsius naturæ
 fines, retraxit intra pallium dexteram, & caput
 suum inclinans, vt seruus heri amans huiusmodi
 vocibus dominum appellauit. *Ego à te debeo bap-
 tizari, & tu venis ad me?* Quid facis Domine, quid or-
 dinem rerum immutas? quid cum seruis ea, quæ
 seruis conueniunt, à seruo petis? Cur ea qui-
 bus non indiges accipere vis? cur hac tua ingen-
 ti demissione me famulum tuum oneras? Mihi opus
 est, vt à te baptizer, tibi vero non est opus, vt
 à me baptizeris, quod minus est à meliori benedici-
 tur, non melius à minori sanctificatur, lychnus
 à sole collustratur, non sol ab ellychnio illu-
 minatur. Lutum à figulo conformatur, non
 figulus à luto effingitur, creatura à creatore
 renouatur, non creator à creatura corrigitur.

Matth. 3.

Heb. 7.

Esa. 47.

Ager à medico curatur, non medicus ab ægro tractatur. Egenus à diuite mutuum accipit, non diues à paupere stipem petit. Ego debeo à te baptizari. Non enim ignoro qui sis, & ex quo effulseris, & vnde. Non enim quia propter me factus es tamquã æqualis mihi, ideo tuã diuinitatis abnego maiestatem. Non enim postquam ita te ad nostram humilitatem abiicisti, vt corpore nobis iungereris, & totum me in te ipso geris, vt totum hominem saluũ facias, ego propter id, quod oculis cernitur, id despicio, quod mente percipitur. Non enim propterea quod nostræ salutis causã, meã naturã primitijs te amictum video, non noui te *amictum lumine sicut vestimento*. Non enim quod mihi cognatam carnem geris, & prout te cernere ipsi possunt, hominibus appares, ideo me latet splendor fulgetri tui. Neque enim, quandoquidem meam in te video formam, diuinam tuam naturam inuisibilem, incomprehensibilem falsis rationibus tollo. Noui te Domine à te edoctus. Nemo enim te cognoscere poterit, nisi tuã illuminationis particeps factus sit. Noui te probè Domine. Vidi enim te spiritualiter antequam lumẽ hoc sensibus obuium intuerer, quando tu totus in incorporeo sinu patris cælestis, totus item in ancillã, matrisque tuã visceribus habitabas. ego in vtero Elizabeth tamquam in carcere naturali constrictus, ac vinculis inextricabilibus foetuum in ventre vinculis exultabam, lætabar, ac præoccupatum natiuitatis tuã festum celebrabam. Ergo qui ante partum prædicavi tuum in mundum aduentum, post partum, tuam præsentiam nihili faciam? qui ab infantia tuã sum potentia doctor, nunc ad perfectam tuam agnitionem puerorum more desipiam? Atqui nõ possum non te colere quem omnis creatura veneratur, non possum te non prædicare, quem per stellam cælum indicauit, & terra per magos excepit, & angelorum chori gaudentes faustis è cælo acclamationibus prosequuti sunt, & pastores in agro pernoctantes vt pastorum principem ouium ratione præditarum collaudarunt. Non possum te præsentem conticescere, vox enim sum. *Vox enim, inquit, clamantis in deserto, parate viam Domini.* Ego genitus genitricẽ meam sterilitate liberaui, & adhuc infans medicus factus sum paternã taciturnitatis, accepta à te miraculi gratia. Tu vero ex Maria virgine natus vt voluisti, & vt tu solus nosti, virginitatem eius non soluisti, sed & ipsam conseruasti & matris eam appellatione donasti, & neque virginitas partum impediuit tuum, duæ res contrariæ maxime partus & virginitas in eandem concordiam concurrerunt, quandoquidem hoc tibi visum est naturæ fabricatori. Ego homo sum tantum diuinæ particeps gratiæ, tu vero Deus idem es, & homo, postquam naturã humanã in sito amore correptus es. Ego debeo à te baptizari, & tu venis ad me, tu qui es in principio, & qui es apud Deum, & Deus es, tu *paterna gloria splendor*, tu perfecta figura perfecti Patris, tu lux vera quã illuminas omnem hominem venientem in mundum, tu qui in mundo es & eo venis, vbi eras: tu qui factus es caro, neque in carnem conuersus es, tu qui in nobis habitasti, & in serui forma seruis tuis apparuisti, tu qui cælum & terram sancto corpore tuo tamquam ponte coniunxisti, tu venis ad me talis ad talem, Rex ad præcurso-rem, herus ad seruum. Sed & si tu humilibus mēsuris humanitatis nasci non erubuisti, ego tamen naturæ meæ mensuras non sustineo. Scio quantum sit interuallum inter terram & creatorem: scio quantum sit discriminis inter puluerem, & figulum talẽ: scio quanto potentior sis tu sol iustitiæ, quamuis pura corporis nube sis amictus; agnosco dominatum tuum, confiteor meam seruitutem, meamque profiteor vilitatem. *Non sum dignus soluere corrigiam calceamenti tui, & quo pacto sanctum caput tangere audeo?* quo modo extendam dexteram in te qui cælum & terram extendisti? quo modo applicabo

A digitos sacro vertici tuo? quo modo abluam labis expertem, à peccato immunem? quo modo lucẽ illumino? quam tandem instituat deprecationẽ in te qui suscipis eorum preces, qui te non nouerunt: dum alios baptizo, in nomine tuo baptizo, vt credant in te, qui venis post me, te autem dum baptizo, cuius faciam mentionem? in nomine patris? at qui totum patrem habes in te ipso: in nomine filij? at qui non est alius præter te natura filius Dei; in nomine Spiritus sancti? at qui tecum est perpetuo; vt pote consubstantialis tibi, & eiusdem tecum voluntatis ac sententiæ, æqualis potentie, ac paris honoris, tecumque ab omnibus delatam suscipit adorationem. Baptiza me itaque, si vis, Domine, baptiza me Baptistam, regenera me qui effecisti, vt gignerer. Extende hanc tremendam tuam dexteram, quam tibi tuipse, præparasti, & corona contactu tuo caput meum, vt ante regnum tuum coronatus currens, vt præcurfor de more peccatoribus euangelizem, ad eos ira vociferans. Ecce Agnus Dei, qui tollit peccatum mundi. Flumen Iordanis exulta mecum, & exili, ac commoue concinnẽ fluctus tuos quasi ad saltationem. Etenim adest tibi creator tuus cum corpore. Vidisti quondam per te transeuntem Istraëlem simul, & diuisis aquis stetit expectans, quã mox populus præterisset: Iam vero diffundere lætius, ac flue tranquillus, & sanctissimis Domini membris aduolueret, qui tum quoque traiecit Hebræos. Montes & colles, valles & torrentes, mare, ac flumina benedicite Dominum, qui flumen ingreditur: is enim per has aquas omnibus aquis sanctificationem immittet. Respondens Iesus, ait illi. *Sine modo. Sic enim docet nos implere omnem iustitiam.* Sine modo, gratificare Baptista tempori incarnationis meæ silentio. Disce ea dicere, quæ & ego. Disce ijs inferuire ad quã vergeo ego, non ea curiosè inquire, quæ apud me delibero, sine modo. Noli adhuc meam promulgare diuinitatem: ne labijs tuis quasi tuba sono meum regnum proclames, ne forte admonitus tyrannus meum congressum defugiat. Sine vt in me tamquam in vnum aliquem è vulgo feratur, & lethali vulnere manum conserat. Sine me scopum attingere, cuius causã delapsus sum in terras. Mysterium est id quod in Iordane hodie perficitur. Mysteria mea mihi & meis. Mysterium est non meam explens egestatem, sed quod vulneris curationem, ac medelam designat, mysterium mysterij piscinæ meæ quasi præcurfor ac prociuius: mysterium est in his aquis cælestes latices promissionis hominum quasi pictos repræsentans. Cum me videris prout Deum decet in creaturis meis, quod mihi visum fuerit, exequentem, tum ad ea quæ geruntur hymnum accommoda: cum me videris leprofos mundantem, tum me naturæ opificem proclama: cum me videris claudos ad cursum aptos reddere, tum tu ad commendationem, ac laudem meam simul cum illo pedum motu linguam tuam excita, & instrue: cum excitare me videris mortuos è sepulchris, tum mecum resurgentibus tamquam vitæ largitorem collauda: cum demones à me ex-terminari videris, tum regnum meum venerare: cū videris me in dextera patris sedentem, tum de me sermonem institue, tamquam de Deo in eodem throno cum patre confidente, atque illi coæuo, ac coæterno. *Sine modo, sic enim docet nos implere omnem iustitiam.* Legislato sum, & legislatoris filius, meque oportet ante eos, qui constituti sunt, venire, ac mei muneris documenta proferre. Oportet vt legem impleam, ac tum demum gratiam largiar. Oportet vt vmbra abigam, ac deinde veritatem introducam: Oportet vetus cessare faciam testamentum, ac tum demum nouum proferam, hominumque cordibus inscribam, & meo sanguine subscribam, & spiritu meo consignem. Oportet me in cruce & clavis non figi, & pati quantum fieri potest, vt patiar, & passionẽ sanare passiones, & per lignum sanare il-

Ioan. 14

Sap. 9.

Ios. 3.

Matth. 3.

Matt. 11.

Rom 8.

Psal. 109

Esa. 40.

Heb. 3.

Philip. 2

Esa. 9.
Luc. 11.

Matt. 28.

dixitque illis

latum per lignum inobedientia vulneris hominibus. Oportet me triduo excessu carnis meae delectare vires diuturnae mortis. Oportet corporis mei lapidem accendere ihs, qui in tenebris & in umbra mortis sedent. Oportet eo carne ascendere, ubi sum diuinitate. Oportet vt ad patrem, qui in me regnat, adducam Adamum. Haec omnia vt à me perficiantur oportet. Hac quippe de causa ad meas creaturas me contuli. Oportet me hoc nunc baptizate baptizari, ac deinde consubstantialis Trinitatis hominibus omnibus baptizata largiri. Comoda mihi ad hanc dispensationem dexteram tuam, vt mihi vterum ad generationem commodaui Maria. Immerge me fluentis Iordanis, vt me mater puerilibus factis inuoluit. Da mihi baptismum, vt virgo lac dedit. Tene caput meum quod Seraphim venerantur, tene inquam dexteram tuam cognatum, tene quod à natura habet, vt teneri possit: tene quod ad id à me & Spiritu sancto constitutum est. Prehende meum caput, quod qui pie prehenderit, numquam naufragium facit. Baptizata eum qui baptizaturus est credentes aqua & spiritu & igne, aqua quae potest peccatorum lutum abluere, spiritu qui potest terrenos spirituales efficere, igne qui naturaliter potest spinas iniquitatum exurere. Haec verba cum audisset Baptista, & ad scopum mentemque Seruatoris animum adiecisset, ac mysterium percepisset quod sibi creditum fuerat, diuino est obsequutus imperio: erat enim & ad reuerentiam timidus, & ad obedientiam promptus: tum dexteram suam cum extendisset non nihil trementem simul, & gaudentem, Dominum baptizauit. Cum vero Iudaei qui aderant, & propinqui, & longè distantes inter se colloquerentur atque ad se inuicem dicerent; Num frustra suspicabamur Ioannem esse Christo maiorem? num frustra arbitrabamur illum esse hoc praestantior? nonne suo testimonio confirmat ipsi Baptista potiores partes deferendas? nonne quidem baptizauit vt qui excellentior esset, ille vero, vt pote minor, baptizandus fuit? Talia cum effutirent ij quibus mysterium incarnationis ignotum erat, solus Dominus, & natura pater vngenti, qui solus accuratè nouit, quem solus genuit sine vlllo dolore, errantem Iudaeorum corrigens existimationem, caeli portas aperuit, & spiritum sanctum demisit in specie columbae in caput Iesu, digito indicans Noè nouum & conditorem Noè, & naufragantis naturae optimum gubernatorem: atque ipse de caelo vehementer acclamauit. *Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui.* Hic, non ille, Iesus, non Ioannes; qui baptizatus est, non qui baptizauit; qui ex me generatus est ante omne temporis interuallum, non qui nuper è Zacharia pullulauit; qui ex Maria genitus est secundum carnem, non qui ex Elizabeth praeter spem prodijt; virginitatis non violatae fructus incultus, non sterilitatis violatae surculus: qui vobiscum educatus est, non qui in deserto versatus est, qui mecum in seipsum spiritum sanctum immisit & rursus quem misit excepit, ipsi gloria in saecula saeculorum. AMEN.

EIVSDEM IN EADEM, ET IN
sanctum Ioannem praecursorem.

Orat. III.

EST VM diem Ioannis Baptista celebremus, coronemus eum affectu, quo maior inter natos mulierum non surrexit, vt dominus ipse testatus est. Nihil enim Baptistam tanto honore cumulauit, quam quod dominum baptizauit. Pergamus itaque ad baptismum dominicum, qui praecursorem regis caelorum maxime exornauit, atque intra lu-

Matt. 11.

daae regiones nos sistamus affectu, ex quibus primos fructus bonorum decerpimus, vel potius res ipsas oratione describamus, & eorum quae paulo ante sunt lecta, fructum colligamus. Fingamus animo Iordanem illum, qui praesentem in carne creatorem suum suscepit hic in medio nostri fluere, ac Baptistam Ioannem existimemus fluminis ripae stare, atque intueamur Christum dominum ad famulum suum domesticum accedentem & baptizatum ab ipso, & digito indicatum de caelo Spiritus sancti allapsu. Adoremus etiam nos consubstantialis Trinitatis adoratores Patrem qui testimonium dedit & Filium cui datum est, & Spiritum sanctum qui & ipse testatus est. Sequamur librum Euangeliorum nos ad ea quae desideramus manu ducentem diuinis literis tamquam velligijs insistentes ad mysterium toto orbe celebratum accurramus. *Tunc venit Iesus à Galilea in Iordanem ad Ioannem vt baptizaretur ab eo.* In Iordanem venit dominus: nihil enim in tempestate, aut praeter rationem effecit sapientiae thesaurus, sed singula eorum, quae nostrae redemptionis causa suscepit, oportuno tempore exequutus est. Nam cum Deus sit opifex omnis temporis omnique interualli, tempus fecit, eiusmodi demissionis actionibus quasi floribus quibusdam initia eorum, quae exequutus erat, consperxit. Tunc venit Iesus. Tunc; quando vero? quando omnes aetatis gradus attigit, quando omnem naturae scalam ascendit, cum corporis eius & animae perfectio eluxit, cum triginta annorum circuitu in virum perfectum euasit, tum verè Iordanem attigit: & cum peccatoribus peccati expers ad baptismum accessit, ac demisso capite ad accipiendum huius manu baptismum sese comparauit. Ioannes autem Baptista cum eum probè nosset, quem patre monstrante nouerat iam inde ab utero matris suae, deinde metu ac tremore correptus dexteram à capite retrahens, Quid hoc, inquit, est domine? Quid sibi vult insolens istud miraculum? quid huius progressus humilis benignusque conspectus? mihi caput inclinas tu ecclesiae caput? mihi caput inclinas tu, qui inclinas caelos & in terram descendisti? mihi caput inclinas quod Cherubim adorant? mihi caput inclinas, quod Seraphim venerantur & timent? mihi caput inclinas, qui Adamum, & Euam in paradiso tamquam in thalamo matrimonio iunxisti, & illorum capitibus voce coronam imposuisti, ac fecunditatis liberorum benedictionem adiecisti, his verbis eos compellans, *Crescite multiplicamini & replete terram?* Qui oratione deducis ex illo naturam, conspirationem naturae, qui partum morti aduersarium opposuisti, vt plures hic propagaret, quam amputaret, qui vitæ rotam voluis, vt vis, qui omni sanctificatione inclinata tibi capita repleat: qui nullo contineri loco, qui fluuios misericordiarum effundis, in hunc fluuium vis descendere, & qui fluentorum es conditor, haec elegisti in quibus versare, & baptisma petis quod à te eo consilio accepi, vt ihs à me daretur, quico fortassis indigerent. Etenim quid tandem tibi baptismo poenitentiae est opus, qui poenitentiam miseris? Quo modo indiges medicina eiusmodi, qui solo iussu aliorum vulneribus mederis? quia in poenitentia egres, tu qui omnia gratulatione, ac laude digna edis facinora? Nonne te sola, qua prosequeris mortales, benevolentia ad haec humana petentienda demisit? tu serui formam geris quam tibi ipsi finxisti, & huius opera tuam imaginem sanctificasti, quam diabolus ante corruerat, renouasti eam vt voluisti, tu genitor factus es omnium nostrum. Nonne in te relegatus Adam reuocatus est, nonne in te regnat olim damnata tribus? nonne per Mariam Euam erexisti collapsum? nonne circumis vt homines angelis aequales reddas? nonne iniquitatem vt insidiosam generi è terra expellis? nonne iustitiam & aequitatem vt humanam nutri-

Matt. 3.

Gen. 1.

nutri-

nutricem naturæ in vitam introducis? Nónne te-
nebricosam fallaciæ noctem abigis? nónne cog-
nitionis diuinæ diem oriri facis ijs, qui eius voluerint
pulchritudinem intueri? Nónne veritatis lucem
omnium animis expandis? nónne nebulas impie-
tatis vt fumum dissipas? Nónne tamquam sol iusti-
tiæ candida corporis nube circumseptus diuinita-
tis radios vndiquaque diffundis? Nónne & aspe-
ctu & ingressu, & habitu, & cogitatione, & mente,
& animo virgo es? nónne ex virgine corpus virgi-
nitate præditum tibi condidisti? An ergo hæc pœ-
nitentia indigent, aut contritione? Quam igitur
ob causam te baptizabo, fluminis conditor bap-
tismi que largitor, qui propter amorem tuum erga
homines homo fieri voluisti. nullum est in te ini-
quitatis vestigium, neque macula vlla peccati im-
pollutam carnem tuam vmquam polluit, neque in
corpore tuo dolus vmquam infedit: venenum as-
pidum sub Iudaicis labijs occultatur; sunt enim
genimina viperarum, eorumque sunt lingua do-
losa, tuo vero ex ore vitæ æternæ fontes scaturi-
unt, nam vita cum sis, vitam loqueris, & largiris.
Quomodo ergo qui præsentem futuramque vitam
largiris, egena ingrederis hæc fluenta? Reliqui om-
nes qui à me baptizantur hæc à me semper audiunt.
Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum
cælorum, & credite in Dominum Iesum Christum
filium Dei vnigenitum. In te vero, dum baptizabe-
re, quid eloquar? quid pronuntiabo? dicamne pœ-
nitentiam age? quis vero pœnitentiam tuam susci-
piet? Quis enim est alius maior te Deus? Dicam
pœnitentiam age, appropinquauit enim regnum
cælorum, & regno regnum euangelizabo, & ti-
bi de te ipso narrabo? Fortè quia quid sis ignoras?
non nosti regnum cælorum, quod vt hominibus
afferres è cælo venisti? Dicamne tibi, Crede in Do-
minum Iesum Christum? Tène tibi vt credas co-
hortabor? Quis porrò vmquam admonitus est, si-
bi vt crederet. *Credero enim oportet accedentem, quod
Deus est: tu vero Deus es & Dei filius, quamuis ho-
mo sis iuxta id quod apparet, & dignus sis cui ab
omnibus credatur. An vero dicam tibi, Crede in pa-
trem tuum? quasi tu visus vmquam sis incredulus
vel aduersarius patri tuo. Quando inquam à diui-
nitate Dei qui te genuit separatus fuisti? Quid er-
go dicam tibi? Crede in Spiritum sanctum? Atqui
in te ille, tecumque versatur. Ego debeo à te baptiza-
ri & tu venis ad me.* Vnigenitus Dei filius ad fi-
lium Zachariæ? qui ex virgine natus est, ad eum,
qui ex sterili ortus? qui matris virginitatem non
soluisti, ad eum qui parentis soluit sterilitatem?
qui è ventre adoratus es, ad eum qui tuum ex vte-
ro dominatum agnouit? qui inter homines versa-
tus es, ad vocem deserti? qui tam excelsus es, ad
tam humilem? Dominus vniuersæ creaturæ ad in-
dignum bonitatis tuæ ministrum: natura diues ad
natura pauperem, sed tua sola gratia diuitem:
cælestis & terrestris ad terrestrem tantum: qui
de superioribus quidem locis diuinitatem habes,
de inferioribus humanitatem, ad eum qui
de inferioribus tantum pullulauit? Tantus domi-
nus ad me exiguum famulum? At enim seruus do-
minum in libertatem non vindicat, lychnus so-
lem non illuminat, lutum figulum ipsum non
corrigit, ouis pastorem non pascit, præcurfor non
condecorat regem. Fluuus tuam non fert diui-
nitatem; Fluuus non metitur quem cælum non
capit. Iordanis suum conditorem non abluit,
aqua suum agnoscit auctorem, hæc fluenta non no-
runt lumen, & ego audeo ad ministerium accin-
gi. Animus meus æstuat, manus mea tremens ve-
retur ad corpus hoc tuum omni ex parte sanctum
accedere. Quid faciam quid exequar? & vereor
te domine, & aruo, & fugere non audeo, & acce-
dere erubescio. Baptismum conferre simul hor-
reo, & accipere sanctificationem perecipio. Ego

A debeo à te baptizari, ego te adorare, non baptiza-
re sum edoctus. Quin potius ceruicem ego meam
dexteræ tuæ inclino. Benedic me qui benedicis
annos iustorum. Fac vt in Iordanis fluentis hodie
exiliam, quo modo effecisti nuper vt in maternis
visceribus exultarem. Sanc, inquit Dominus, ô
Baptista modestiam tuam admiror, sed obedi-
entiam quæro. Factus es regni mei aduocatus, sed
meæ dispensationis administer esse debes. Veni
enim ego ad te quandoquidem & tibi hoc confert,
& ijs qui apud te sunt: veni ego ad te, vt omnes ho-
mines ad me accedant. Descendi è cælis, & totus
sum in sinu patris, vt coniungam opus cum artifi-
ce. Veni præsens, vt fugientes viuos caperem. Ve-
ni vt homo, vbiam anteaeram, vt Deus, quo ho-
mines deos redderem. Accepi ex vobis egenam
matrem vt vos cum fiducia patrem meum appel-
lare possitis. Educatus sum vt infans lactis cibo, vt
me ipsum fidelibus cibum proponerem. Inuolu-
tus sum puerilibus fascijs, vt iniquitatis vincula
disrumperem. Reclinatus sum non in regio quo-
piam lecto, sed in vili præsepio, vt post meam in
præsepio reclinacionem nullus amplius eorum,
qui rationis participes sunt, vt rationis experts con-
tra rationem viueret. Excepi corpore meo circum-
cisionem, quam ego antea lege lata imperaueram.
vt circumfisionem non manufactam intruderam,
vt primogenitus lege constitutum obtuli sacrifi-
cium, qui sum vnigenitus, vt eiusmodi sacrificium
immutem, ac me ipsum insolens quoddam, & mi-
rum sacrificium reddam. Fugi in Ægyptum, at non
desij omnium esse per fugium. Factus sum infans
recens natus vir perfectus, vt vides, vt perfectio-
nem imperfectis elargiar. Per omnes ætatis gra-
dus prouectus sum, vt omnem ætatem hoc pro-
gressu pedetentim facto corroborem. Ingressus
sum fluuium, quod efficiam, vt terrigenæ ingrediantur
in cælum: & hoc baptisma suscipio, vt discipulis
meis regenerationis baptismum conferam. Sustineo
descensum in aquam, ut generationem secundum
carnem sustinui, vt legislator legis veneror
iura, vt renouem gratiæ symbola. Vt medicus sa-
nus medicinæ, agrorum particeps fio, licet ea non
indigeam, vt recentius piscinæ remedium laboran-
tibus excogitem. Crucem peccatorum causa sus-
cipio, & lauacrum periculi experts recusabo? Trium-
dierum spatio mortuus esse non dubitabo, & des-
censum hunc dolore vacuum non feram? In ip-
sum inferni profundum descensurus pergo, & his
fluentis fluuij non circumfundar? Baptiza ergo me,
qui baptizaturus sum, & seruaturus eos, qui volue-
rint: bapiza me qui baptizatam peccatis & demer-
sam naturam humanam ad cælorum celsi-
tudinem prouecturus sum. Baptiza me, vt homi-
nem in terris, quem angeli, vt Deum celebrant,
& laudant in cælis. Esto diligens mysteriorum meo-
rum administer, in actionem probam transfer ex-
cusationem: sile linguam, & ad opus excita dexte-
ram. Impone audacter manuum vertici meo, quæ
propter te ex fermento tuo desumpta; Ex meo bap-
tismate hoc luci fac, vt Baptista dicaris. Sine mo-
do, tantisper baptiza, & postea de mea diuinitate
loquere: tantisper baptiza, & postea adora. Sic enim
nobis conuenit, vt omnem iustitiam adimpleamus.
Nihil ita excelsum exornat, ac demissio vol-
untaria: vera enim sublimitas actiones mode-
stas non exornat. Tunc dimittit ipsum Ioannes
his eum verbis alloquutus. Ecce obsequor im-
perio tuo, Domine, quæ enim ignorans dicici, ea
gaudens perficio. Ecce dexteram meam capiti
tuo admoueo, quandoquidem id tu iussisti, & ego
seruus tuus sum, & filius ancillæ tuæ, & manus
mea opus tuum, & hic fluuius tuæ dominatio-
nis defluxus est, & hæc fluenta creaturæ tuæ, &
hoc baptisma donum tuum, & tu solus nosti my-
sterium, quod perficis. Baptizare quæso, baptizare,

Ioan. 3.

Ioan. 1.
Matt. 16.
Hebr. 11.xολυβη-
θεις.

& serua, vt voles, quos creasti. Beatus ego qui propter te inuisitata ratione sum natus, & insolito more in deserto educatus, & nunc hoc à te ministerio dignus habitus. Beatus ego qui à te fuerim approbatus, qui tanto mysterio operam meam impenderem. O dextera quantum exaltata es! ò luteum instrumentum quantum honoratum es! Amator hominum, magnorumque largitor munerum domine, posteaquam gratiam immiscueris aquis, eisque descensu tuo quoddam quasi fermentum sanctificationis inserueris, genu flexo adoro te domine, oroque, cum ascenderis ex aquis exaltare, & complectere humanam naturam pœnè agètem animam, & deficientem, visita eam quæ voluntaria febri laborat, erige, suscita in terra velut in lecto iacentem, & varijs morbis laborantem: vt medicus morbos depelle. Te claudi expectant, vt cum loquutus fueris currant, te expectant cæci, vt videant, tuam vocem præstolantur mortui, vt resurgant: tuum fitium aduentum, qui æstibus calamitatum vruntur: siste te omnibus tamquam rorem sanitatis. Et baptizatus Iesus ascendit de aqua. & ecce aperti sunt ei calci: & vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super ipsum, O admiranda & incredibilia mysteria, cælum desursum adorat quem fluvius paulo ante proluit, & Spiritus sanctus eum testatur Deum, quem baptizauit seruus. Et ecce vox de calis dicens, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui. Hic est qui baptizatus est, non quod ei hoc opus esset, sed tantum quod hominum amore teneretur, is cui testimonium dicit Spiritus sanctus, quem ego qui probe illum noui omnibus prædicaui, qui ex me ante sæcula genitus est, & nunc ex Maria natus secundum carnem, qui consubstantialis est mihi & vobis qui coæternus est mihi, & conformis vestræ formæ, creator Adami & vnus ex posteris David creator virginis, & virginis filius, qui mente percipitur & exterius apparet, qui & fide, & visu cernitur, perfectus in diuinitate, & perfectus in humanitate. Hic est filius meus dilectus, hic qui & miracula edit, vt Deus, & patitur, vt homo meus est filius. Neque enim crux à me eum separat qui à me natura est inseparabilis. Hic & clauis confixus meus est filius, non enim diuinam naturam lædunt clauis. Hic etiam dum patitur filius est meus, neque enim eius diuinitatem passio potest attingere. Hic sponte mortuus mortis naturaliter aduersarius, meus est filius. Mori autem secundum diuinitatem, neque naturaliter solet, neque vult, neque potest. Vitam enim non vincit internecio, neque mors superat immortalitatem: Hic etiam resurgens ex mortuus meus est filius: Etenim, vt conditor vniuersi, resuscitabit templum corporis sui, quem ab inimicis suis dissolui permisit. Hic qui cum hac carne ad cælos ascendet, à quibus non abscessit, meus est filius. Quicumque hunc suscipit, cum ipso me suscipit, qui que hunc adorat, me adorat: qui in hunc credit, in me credit: qui hunc parui pendit, me parui pendit: contumelia quippe filij, patris iniuria est. hunc qui excipit, neque curiosè scrutatur, sed seruo colit, beatus. Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. Peccatores currite ad eum qui tollit mundi peccatum, damnati complectimini benignum iudicem, vos qui peccatis estis necati ad vitæ fontem properate, Hæc sunt festiuitatis Baptistæ dona pulcherrima, hæc omnia nobis præbuit, qui propter nos apparuit Dominus Christus Deus noster, ipsi gloria & potestas, simul cum patre & sanctissimo ac viuifico Spiritu, nunc & semper, & in secula seculorum.

A M E N.

In parabolam de filio prodigo.

Luc 15.

O R A T I O I V.

EMPER quidem, fratres diuinam benignitatem prædicare debemus, quippe qui eius beneficio & viuamus, & moueamur, & simus: præsertim vero hoc tēpore id à nobis fieri par est, cum ob communem vtilitatem, tum ob beneficium eorum syderum, quæ ex piscina exortura sunt. Nam & hæc per ipsam effulgebunt, & nos per ipsam liberati seruati sumus, ac seruamur: quæ quidem nobis hæreditatis loco data est à creatore, & parente nostro Deo. Age ergo, dicamus de ea quæ Christus Dominus dixit, benignus filius benigni patris, qui solus idoneus expositor est paternæ naturæ: explicemus totam prodigi parabolam, vt ex ea discamus, quomodo ad eum accedendum sit, qui est inaccessibilis, & delictorum venta petenda. Homo quidam habuit duos filios. Parabolæ in modum non quasi dogmata proponens disserit Dominus: propterea de patre suo, tamquam de homine quodam verba facit, & de seruis velut de filijs loquitur, vt Dei in homines paternum amorem significet. Homo quidam habuit duos filios. Quis hic homo est? Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis. Quosnam porro habuit duos filios? Iustos scilicet & peccatores, eos inquit qui diuina eius mandata seruant, & qui dominica transgrediuntur præcepta. Et dixit adolescentior ex illis patri. Quis hic est adolescentior filius? qui mente fuit instabili præditus, & iuuentutis turbinibus agitatus: Patrem agnouit natura eum qui se coniderat, licet honore non prosequuta sit voluntas libera creatorem suum. Pater da mihi portionem substantiæ, qua me contigit. Recte petijt à Deo, quæ Dei sunt, sed malè quæ petijt, perdidit. Et diuisit illis substantiam patris. Dedit illis vt domum propriam mundum vniuersum, dedit ipsi, vt creator, creaturam omnem, ipsis corpora & animas ratione præditas largitus est, vt ratione quasi manu ducti nihil agerent contra rationem. Proposuit ipsis legem suam, & naturalem & scriptam, quasi diuinum prædagogum, vt ab ea instituti legislatoris voluntatem adimplerent. Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior filius, vt adolescentiorem decebat fecit, profectus est peregre in regionem longinquam, discessit à Deo, & discessit ab eo Deus. Non enim vim facit vlli, qui nolit seruire ipsi. Sunt enim arbitrij non necessitatis virtutes omnes. Ibi dissipauit substantiam suam viuendo luxuriose. Ibi animæ diuitias omnes perdidit: ibi in delicijs agens naufragium fecit: ibi ludens & delufus pauper est factus: ibi corruptrices animæ voluptates mercatus & risum emens, extrema lachrymarum accepit: ac virtutes quidem quas habuit, abiicit, scelere autè quæ non habuit, assumpsit. Cum vero omnia consumpsisset, non enim solent durare turpiter viuentibus diuitiæ gratiæ, facta est fames valida in regione illa. vbi enim temperantiæ fruges non excoluntur, ibi fames valida: vbi continentia vitis plantata non est, illi fames valida: vbi virginitatis racemus in torculari non premitur, ibi fames valida: vbi lætitia malorum, ibi omnino scirilitas bonorum: vbi prosperitas & abundantia malarum actionum, ibi omnino raritas virtutum: nam vbi humanitatis oleum non scaturit, ibi fames valida. Tunc ergo & ipse cœpit egere. Nihil enim ei reliquum fuerat, nisi ea quæ intemperantiæ propria sunt postquam omnia turpitudinis facinora commiserat. Et profectus adhaesit vni ciuium regionis illius. Ciues autem regionis illius sunt demones, in qua pro-

ad quod
deus.

a. Cor. 1.

fugus)

fugus degebat. Et misit illum in villam suam, ut pasceret porcos. Sic enim honore afficiunt demones eos, qui se honore prosequuntur; sic amant eos, à quibus amantur; talia dona largiuntur illis, qui sibi obediunt. Et capiebat implere ventrem suum de filiis, quas porci manducabant. Quid autem hoc est de filiis? Nam filiarum gustus dulcis est, sed tamen & asper simul & difficilis. Eiusmodi est & peccati natura, paululum quidem exhilarat, sed punit plurimum. Delectat ad tempus & aeternum castigat. In se autem reuersus, & apud se priorem felicitatem cogitans, ac posteriorem hanc miseriam, sibi que in memoriam reuocans, qualis esset dum versaretur cum Deo & patre, qualis autem nunc sit dum demōnibus subiectus est, in se ergo reuersus dixit. *Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus; ego autem fame pereor.* quam multi nunc catechumeni sacris literis perfruuntur, ego autem fame diuinorum oraculorum teneor. O quantis me ipsum bonis priuauit. O quantis, me ipsum malis implicuit. Cur enim à beato illo conuictu secessi? cur me in hanc mortiferam vitam ingressi didici ex ijs quæ passus sum, Deum non derelinquere: didici eum semper tenere, qui se retinentes semper conseruat: didici impuris demōnibus non credere, qui omnem impuritatem, & deprauationem docent. Quid ergo ait? *Surgam & ibo ad patrem meum.* Reuertar bene, vnde discessi male. Redibo ad patrem meum conditorem, dominum & curatorem, & prouisorem & comprehendam eum, qui olim expectauit, & secum assumpsit eos, qui ad eum se conuertebant. *Surgam & ibo ad patrem meum, & dicam illi. Pater peccauit in cælum & coram te. Iam non sum dignus vocari filius tuus. fac me sicut vnum de mercenarijs tuis.* Sufficiunt mihi ad salutem hæc verba. Sufficit mihi ad obsecrationem patris mei nomen, etenim facere nō potest pater meus à me appellatus, quin se patrem operibus prodat: non potest non commouere viscera sua qui misericors est: non potest cum audierit, Peccauit, non veniam dare delictis meis: non potest, cum vocem meam exaudierit, iustæ iræ suæ non obliuisci. Scio quantum apud eum valeat pœnitentia: scio quantum possint apud eum lacrymæ: scio quo pacto quisque peccator ad ipsum conuersus, & flens amare, ut Petrus, obtineat remissionem. Noui Dei mei bonitatem: noui patris mei benignitatem. Miserebitur mei pœnitentis, quem non puniuit peccantem. Et cum surrexisset, venit ad patrem suum. Præclaro consilio præclaram adiunxit actionem. Nos enim oportet non modo de rebus profutaris deliberationem instituire, sed & affectus probos actionibus indicare. Cum autem ille adhuc longè distaret loco, animo autem prope esset, & manibus continuo pedus suum percuteret, utpote quod præuarum cogitationum officina sit, & vultum terræ affigeret, atque ab oculis suis lacrymas posceret genibus comites ad intercedendum, & excusationem meditaretur, prius exclamauit voce magna cum lacrymis dicens, *Pater peccauit in cælum & coram te.* Peccauit, fat scio Christe Domine Deus, peccata mea tu solus nosti, peccauit, miserere, ut Deus, & Dominus. Non sum dignus ut in cælum intuear, & te inuocem optimum Dominum meum, utpote qui maximis, & grauissimis affluam peccatis. Miserere cum bonus sis semper Deus, quoniam dignus non sum vocari filius tuus, fac me sicut vnum de mercenarijs tuis. Sic ex intimo pectore deprecantem vidit, qui delinquentes videt, & in eorum sceleribus conuiuet, eorumque pœnitentiam expectat, vidit eum pater eius, & miseratione ductus est: Pater quippe erat bonitate, licet Deus esset natura. *Et accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum.* Non expectauit, ut, qui offenderat, pro-

pe accederet, sed ipse illi properè occurrit, neque eius collum detestatus est, ut fordibus incontinentiæ compunctum, atque foedatum; sed impollutis manibus suis eum complexus deosculatus est, quem olim desiderauerat, ita ut exatiari non posset. O ineffabilem & terribilem misericordiam; O incredibilem humanitatem; ô stupendam pactionem, ô stupendam reconciliationem. Inflexit continuo Deum, vel vno momento ad id, ut cum lacrymis cederet, tum tantam delictorum multitudinem præteriret. Num miratus es cum videres Deum peccatori blandiri? O ingentem amorem viscerum paternorum. Peccator in terris lacrymas fudit, & qui solus est peccati expers de cælis seipsum ad humanitatem inclinavit. Quis vquam vidit peccatorem, cui adlaretur Deus? Quis vquam vidit iudicem officiosè colentem reum? quis vquam vllum vidit adulari damnato? Verumtamen obrestatur Deus, ut olim Israël. *Popule meus quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? Nunc etiam eadem fiunt, & facta sunt: quandoquidem ira vult placatu facilis Deus,* ita solet à seipso vinci, *pater misericordiarum, & Deus totius consolationis.* Neque vero his contentus fuit prodigus ille filius, sed in ijs quæ ad pœnitentiam pertinent prodigus fuit. Non enim sufficere sibi tantam humanitatem præ tanta multitudine peccatorum arbitratus est ad perfectam salutem obtinendam; sed, quæ meditatus erat antea, & patri conuenienti habitu compositus dixit, Pater, si quidem omnino licet patrem te appellare, nisi forte & in hoc præter alia mea delicta pecco, dum te patrem voco; nisi nomen illud contumelia afficio, quod extra omnem contumeliæ aleam positum est; nisi labia mea conscientia occcludit; nisi conditio morum linguam meam obligat; nisi orationem impedit antea facta vita: suscipe sancte pater pollutam deprecationem ab ore polluto? Pater secundum gratiam, & conditor secundum naturam, peccauit in cælum & coram te, & non sum dignus vocari filius tuus. Peccauit, confiteor peccata mea, non occulto quæ cernis, non nego quæ scis: ut reus abiectus iaceo, ut iniquus condemnor, ut iudex miserere mei. *Peccauit in cælum & coram te: vereor oculos meos in cælum tollere.* Etenim firmamenti speciem ut accusatoris vocem reformido. vereor in luce deitatis figure obtutum, cum mentis oculos habeam fordidos. *Peccauit in cælum & coram te, nec iam sum dignus vocari filius tuus.* Ecce me ipsum prodo, me ipsum condemnno, sententiam in me ipsum pronuntio. Non est opus mihi iudice ad pronuntiandam sententiam, non opus est accusatoribus ad conuincendum reum, non opus est testibus ad tabulas confirmandas, intus habeo præidentem conscientiam, iudicem implacabilem in animo gero, ac forum formidabile, in conscientia testes circumfero, in oculis meis accusatores produco; me theatra accusant, in me Circi clamant, in me spectacula eorum qui cum feris depugnant vociferantur. Prodigalitas de me triumphat. Me actiones meæ infamiâ obruunt, me præfens nuditas probro afficit, ipsi panni, quibus amictus sum, me pudore suffundunt, & non sum dignus vocari filius tuus: *Fac me sicut vnum ex mercenarijs tuis.* Ne me autem abigas ab aula tua Domine, ut ne rursus me inuentum hostis errantem tamquam mancipium abducat: neque me prope tremendam & mysticam mensam tuam sistas, non enim ausim apertis oculis intueri sancta sanctorum. Sine me cum catechumenis intra Ecclesiæ fores consistere, ut contemplanus, quæ in ea perficiuntur mysteria, eorum paulo post particeps fieri conctipiscam: ut diuinis laticibus perfusus turpium animæ vestium sordes in auribus meis residentes ab-

¶ *uocabo
à p̄ d̄o
uocabo.*

Mich. 6.

2. Cor. 12.

stergam, vt cum tuas margaritas à pijs viris abripi videro, manus & ipse dignas quæ tale munus accipiant habere deliderem. Cum his eum inuassisset prodigus, effetque cum lacrymis ita vociferatus, dixit pater ad seruos suos. Ad quosnam seruos? Audi; ad sacerdotes & ministros mandatorum suorum. *Proferte stolam primam & induite illum.* Proferte stolam desuper textam à Spiritu sancto præparatam, proferte stolam in aquis piscinæ contextam, proferte stolam ex igne ipitali conflam, & induite eum, induite eum qui sese exuit, induite nouum Adamum quem nudauit diabolus, induite regem creaturæ, ornate eum per quem mundum ornauit, condecorate filij mei membra carissima, non enim possum eum inornatum intueri, non feram vt imago mea nuda relinquatur, meum probrum censeo filij probrum, meam gloriam existimo huius celebre nomen. Date etiam annulum in manum eius, vt spiritus pignus gerat, & ipsum ferens custodiatur, à spiritu, vt meum signum circumferens formidabilis omnibus hostibus aduersarijque appareat, vt à longè cuius patris sit filius intelligatur. Date etiam calceamenta in pedes eius, ne rursus nudatum reperiat serpens calcaueum eius, eumque aculeo suo percutiat: sed vt ipse potius caput draconis conculcet, vt hostis conterat stimulos, & viam quæ secundum Deum est percurrat. *Et adducite vitulum saginatum, & occidite.* Quem tandem vitulum dicit saginatum? quemnam? quam iuuenca Maria virgo peperit. Proferte vitulum indomitum, qui nondum peccati iugum sustinuit, virginem, & ex virgine natum, qui sequitur eos qui sequuntur se, non ex necessitate, sed sponte; qui non vitur robore suo, neque cornibus, sed promptè ceruicem inclinat ijs, qui mactare ipsum volunt. Occidite itaque eum qui sponte occisus est, occidite eum, qui viuificat, eos qui se occidunt, occidite eum qui occiditur, sed non moritur; occidite eum, qui membratim conciditur, & eos sanctificat, qui se concidunt. Occidite eum, qui comeditur ab ijs, qui ipsum norunt, & numquam consumitur. Occidite eum qui comedentes beatos reddit, & epulantes omnes oblectemur. *Quia hic filius meus mortuus erat, & reuixit, perierat & inuentus est, & caperunt epulari.* Notis spirituales delicias qui eas degustastis, & recordamini tremendorum mysteriorum, ac ministrorum sacri officij, imitantium angelorum alas tenuibus suis lineis velis sinistris humeris insidentibus, & qui in ecclesia discurrent clamantque, ne quis ex catechumenis, ne quis eorum qui non edunt, nullus ex exploratoribus, ne quis eorum qui non possunt intueri vitulum qui comeditur, neque quis eorum qui spectare non possunt, caelestem sanguinem qui effusus est in remissionem peccatorum, ne quis indignus vitæ sacrificio, ne quis non initiatus, ne quis eorum qui non possunt impollutis labijs, tremenda mysteria attingere: deinde etiam angelorum collaudantium de cælis & dicentium. Sanctus pater qui voluisti mactari vitulum saginatum, qui peccatum, non nouit, vt propheta dixit Esaias qui peccatum non fecit, neque inuentus est dolus in ore eius. Sanctus & filius simul & vitulus semper occisus sponte, qui semper viuuit. Sanctus paracletus Spiritus sanctus qui sacrificium perficit. Hæc itaque dum intus agerentur senior filius cum veniret, audiuit à longè symphoniam, & choros, & cum ex pueris vnum aduocasset, interrogabat, quid hoc esset. Aures meas verberat sonus nescio quis. Ille autem inquit, Dauid propheta intus concinit, *tunc imponent super altare tuum vitulos.* Idem rursus eos qui adsunt ad epulas cohortatur, aitque. *Gustate & videte quia bonus est Dominus.* Pau-

Esai. 59.

Psalm. 50

Psalm. 33

lus diuinarum rerum interpres proclamat, ac dicit. *Pascha nostrum immolatus est Christus,* Ecclesia festum agit, epulatur, & choreas ducit. Ille autem ait seruo. Itane est? dum ego foris sum, alij mysteria mea in aula mea me absente diuidunt? Sic est, inquit, quoniam frater tuus venit, occidit pater tuus vitulum saginatum, quia saluum eum recepit. His auditis iratus est iustus, neque ingredi voluit. Iratus est iustus, & inuidiæ factus est seruus; qui sollicitudinem vitæ pedibus conculcauerat, ab inuidia superatus est. Quomodo autem ait Paulus? *Optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis, qui sum cognatis meis secundum carnem.* Non vt inuidum ostenderet esse iustum, sed vt magnitudinem quandam immensam innueret, ita orationem conformauit, vt immensas diuitias bonitatis patris sui declararet. Idque adeo per ea quæ consequuntur, indicat. Pater ergo egressus cœpit rogare illum. O ineffabilem sapientiam! o Dei amantem prouidentiam! & peccatoris est misertus, & iusto est adulatus; non permisit, vt caderet is qui stabat, & eum, qui ceciderat, excitauit. Pauperem diuitem effecit, neque diuitem fuit inuidia pauperem fieri. At ille respondens dixit patri suo. *Ecce tot annis seruo tibi, & nunquam mandatum tuum præterui, & nunquam dedisti mihi bœdum, vt cum amicis meis epularer, sed circumeo in melois, in pelibus caprinis, egens, angustiat, afflicus.* Sed postquam filius tuus hic, qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus venit, subito occidisti illi vitulum saginatum, & neque verbo ipsum castigasti, neque in speciem vitulum ab ipso auertisti, sed continuo ipsum hospitio excepisti, & omnibus tuis vestimentis exornasti, aureo annulo splendendum reddidisti, calceamentis, munuisti, & ecclesiam aperuisti, & mensam condecorasti, createras impleuisti, vitulum occidisti saginatum, & ad epulas fideles conuocasti, Angelos ad choreas impulisti, admirabile cæli terræque conuiuium promulgasti. Tanta ergo munera in eum qui tuam bonitatem contempserat, quique nobilitatem tuam probris affecterat contulisti? Quid dicam de tuarum miserationum pelago, quo modo tuæ benignitatis Oceanum admirabor? Misereris omnium Domine, quod omnia possis, & in hominum peccatis conuincis, vt ad pœnitentiam conuertantur. Pater autem dixit ipsi, *Fili tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt.* Tu à meo sinu haud vquam seiuinctus, es, tu ecclesia mea numquam dissiluisti, tu psalmis semper hymnis operam dedisti, tu cum angelis quouis tempore versaris. tu altari assistens cum fiducia clamas, *Pater noster qui es in calis,* Math. 6. *sanctificetur nomen tuum:* Hic vero accessit ad me condemnatus vultu pudore suffuso & in terram inclinatus, & corde contrito ac voce tristi clamauit, *Pater peccavi in calum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum me meretricijs suis.* Quid potuissent facere auditis his vocibus? potuine non misereri filij mei ad me accedentis? iudica tu qui iratus es. Atqui non fert natura mea, cum humanus sim, vt inhumanum quid perpetrem; non possum non eorum misereri, quos ex meis visceribus genui. Fili tu semper mecum es, & omnia mea tua sunt. Tuum est cælum, tuum firmamentum, sol laternarius tuus, luna ancilla tua, stellæ sunt faces tuæ, aër nutriticus tuus, tuæque omnia quæ in aère versantur, tua est terra, & omnia quæ in ea sunt, tuus mundus, ecclesia tua, tuum altare, tuus vitulus saginatus, tuum sacrificium, tui angeli, tui apostoli, tui martyres, tua præsentia, tua futura, tua resurrectio, tua immortalitas, tua incorruptio, tuum regnum calorum, omnia quæ cernuntur oculis, quæque mente percipiuntur, sunt tua. Num tua

2. Cor. 50

Rom. 9.

Hebr. 11.

Math. 6.

abripui, & illi apposui? num te exui, & illum indui? nonne meorum operum misericordiam largitus sum? nonne pariter sum, & tuus & illius pater? & te honore officio virtutis nomine, & illius me miseret propter inlignam conuersionem. Te propter diligo vitam, & illum propter trāmutationem. Te propter disciplinam rectam, illum propter pēnitentiam. Te propter longanimitatem, illum propter conuersionem in me. *Epu- lari enim & gaudere te oportebat, quia frater tuus hic erat, & reuixit, perierat & inuentus est.* Quis cum viderit mortuum excitatum ab inferis non oblectatur? quis cum inuenerit ea, quæ perdidit non effertur gaudio? Veni & tu filii mi oblectare nobiscum, & exulta cum angelis, & complectere nobiscum fratrem tuum, & cum Dauide psalle illud spiritale canticum quod huic conuenit festiuitati. *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum tēta sunt peccata. Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum.* Audite diuinam parabolam, eius rationem cognoscite, vimque perspicite; quam benignum Dominum habeamus, quam patientem. Ad eum ergo cum puro corde confugiamus. Venite, communi voce ad eum clamemus. Here Domine benigne, vni genite Dei filii peccauimus in cælum, & coram te, nec digni sumus qui filij tui vocemur, sed in miserationibus tuis confidimus, habemus obsidem tuæ benignitatis pretiosam Crucem, quam nostra causa pertulisti: habemus fidei iussorem tuæ misericordiæ illam olim meretricem, & illum quondam latronem: propter illos enim & nos & peccatores omnes incitatur, vt ad humanitatem tuam recurramus: vt illos venerandos, beatosque reddidisti, sic etiam nostri, qui lapsi sumus, miserere: qui crucifixus mortuos suscitasti, nos quoque à peccato enecatos per humanitatem exiussita. vt vna perfruamur cum illis qui redempti sunt, & participes facti sunt, tua resurrectione. Hac cum dixerimus, expectemus, vt & nobis dicat Dominus noster Christus, secundum fidem vestram fiat vobis. Vos vero qui baptismatis dono perfruiuri estis, omnem alienam cogitationem abijcite, animasque vestras ad cælestem sponsum conuertite: etenim adstat proforibus redemptor, adest credentibus medicus, officina medici aperta est, parata sunt pharmaca, omnes expectat piscina, gratia explicata est, spiritalis stola à patre & filio & Spiritu sancto per-texta est. Beati qui digni habitus fuerint, vt stolam ferant. Vos lucernas tantum accendite, & oleum pietatis copiose infundite, vt de nocte cum audita vox fuerit dicens, Ecce sponsum venit, exeat obuiam illi cum splendidis lucernis, saltantes, & clamantes, *Benedictus qui venit in nomine Domini, ipsi gloria & potestas, nunc & semper, & in sæcula sæculorum.* A M E N.

Psal. 31

Matth. 9.

Apoc. 3.

Matth. 21

In saltationem Herodiadis & decollationem Ioannis
præcuratoris & Baptistæ. Matth. 14. &
Marc. 6.

ORATIO V.

VEMADMODVM si quis amator solitudinis in aliquo saltibus referto loco sub arborum umbra consistat, & iucundo volucrum concentu, ac profluentis murmure placido delectetur, fieri nequit villo modo, quin eius animus sensusque omnis ad humanitatem traducatur, omnibusque sese affabilem præbeat: ita nos quoque superioribus diebus beni-

Chrysof. Tom. 5.

gnitate spiritus commoti de elemosyna sermonem apud vos habebamus; vbi vero stultitiam Herodis euangelium prædicauit, mulierumque petulantiam, conuiuium delirantium virorum, execrandam mensam, donum iniquum, opus iniustum, & exequias corporis omni veneratione prosequendi, penitus immutatus sum. Mutus enim fio, dilectissimi, cum meis obuersantur oculis præterita Herodis facta, vel potius, fata, vnde tam immania spectacula consequuntur. In illo etenim tempore audiuit Herodes tetrarcha famam Iesu, & ait pueris suis. *Hic est Ioannes Baptistæ quem ego decollauit, ipse surrexit à mortuis, & ideo virtutes operantur in eo.* Confitetur eadem prophetæ, quam negare non potest, & quem occidit, nouit prophetam esse, virumque iustum. nisi enim nosset, haud illum diceret à mortuis surrexisse, ideoque virtutes operari in eo. O conscientiam improbam! in quali quæso cæde ipse testimonium in se dicit. O improbam conscientiam, anima peruersa tu vsque ad mortem viuens, post mortem etiam implacabiliter iudicas. Quam vero ob causam prophetam occidit? quoniam veritatis propheta erat, & iniustam eius actionem impedire sua reprehensione contendeat, & quem vt regem oportebat mandatorum Dei esse custodem, ipse genuina voluptatum petulantia leges violabat. Rex quippe ille est qui iustas fert leges, primusque ipse agit, non eas transgreditur. Quo modo enim alioquin sibi subditas gentes recto ordine componet, nisi iustis legibus quasi franis peruicax & insolens genus hominum regas? Herodes autem rex non populorum, sed voluptatum, vel potius seruus earumdem, nam à quo quis superatus est, huius & seruus est, non modo leges Dei transgressus est, sed & eadem inique perpetravit. Quam vero occidit? virum iustum, quo maior inter natos mulierum non surrexit, quod & Dominus ipse testatus est, virum qui desertum inhabitabile, in aquosum, infrugiferum, sine graminiibus, sine herbis habitabat; Ioannes non homines tribules, & cognatos suos fugiens, sed ne videret audiretque hominum scelera detestanda. Is neque serebat neque metebat vquam, propterea neque panem habebat, neque vinum, non mensam, non lectum voluptatum administrum, non suffultis molli anserum pluma culcitra, quæ effeminatorum hominum corpora frangunt, & emolliunt, non lucernam habebat, non candelabrum, non mensam, non scamnum, non poculum, non discum. Nam, cum extra mundum esset, nulla re mundi indigebat. Habebat porro non in aedibus, quarum inaurata essent laquearia, sed sub petra seipsam contegente. Huic & mensa & scamnum, & cubile erat pavementum; carnes erant locustæ, placenta mel syluestre: huic phiala erat vola manus, & vinum delicatum, quæ manabat è saxo, aqua limpidissima. *Hunc tenuit Herodes, & alligauit.* Herodes inquit, cum prehendisset Ioannem, vinxit eum, & posuit in carcerem propter Herodiadem uxorem Philippi fratris sui. O rem prodigiosam! Ioannes vincam eius animam peccati catena reprehensione sua solvere conabatur, ille autem soluentem vinciebat. Verumtamen licet vinciretur Ioannes, loquebatur, in carcerem coniectus reprehendebat: implebat enim quod scriptum est, & loquebar in conspectu regum, & non confundebat. Neque enim mortem reformidabat Ioannes, sed veritatem non eloqui, id vero reformidabat. Hunc vero dum occidit, non vnam modo cædem perpetravit, sed & plures: qui enim eum qui animas docet, ac de ijs bene mereri non cessat, occidit, non vnum occidit, sed totidem quotquot ille viuens viuificare poterat sermone. Quando autem istum occidit? Pudori erat dicere, pudor quidem non ei qui dicit, sed ei qui cædem patrauit. *Die namque*

Marc. 6.

2. Petr. 2.

Luc 7.

C

D

Psal. 116.

natali Herodis saltram filia Herodiadis in medio, & placuit ipsi. Vnde cum iuramento pollutus est ei dare quodcumque postulasset ab eo. At illa pramonita à matre sua, Da mihi, inquit, in disco caput Ioannis Baptistæ. O natale pessimum, quod propheta cædem spirat, cum oportuisset potius vt viros sanctos mensa exceptos opipare reficeret. Sic nimirum anima eius peruersa erat affecta. Etenim cum sancto sanctus eris, & cum peruerso peruertaris. Cum debuisset potius viduarum res agere, orphanorum misereri, vt vitam suam multis, ac varijs precibus inconcussam seruaret. Nunc autem cum intemperantibus hominibus illudus præcursorum diei, Auroram Ioannem cæsum è medio sustulit, qui decore fidei lampadem præferbat, lucernam totius mundi Ioannem extinxit. Hanc autem lucernam dum extinxit Herodes, se ipsum tenebris oppressit, quamuis eius fictile vas, in terram resolutum sit, tamen eius irradians lampas ijs, qui apud inferos erant: fidei lumina præferens illuxit. Nam cum esset propheta, sciretque se Dominum suum apud inferos præcessurum, misit aliquot ex discipulis suis ad illum dicens: Tu es qui venis, an alium expectamus? Neque vero quod ignoraret interrogabat. Quomodo enim ignoraret Dominum, quando ipsum etiam iudicabat, dicens: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi?* quo modo ignoraret, qui spectator descensus Spiritus sancti fuit, & paternæ vocis auditor de ipso dicentis: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacuit?* Verum enim uero interrogat, quos pacto? Tu es qui venis, an alius? Non dixit, tu es qui venisti, nam & in terram venit: sed tu es qui venis, scilicet apud inferos; an alium expectamus? Dicebat enim apud se Ioannes, num forte angelum potentia instructum à se, ac munitum ad inferos ad munus suum exequendum vult mittere? An vero cunctos vna voce exsuscitaturus est, vt in Lazaro fecit? Quamobrem cum de consilio Domini iudicare nollet, interrogat, dicens: Tu es qui venis, an alium expectamus apud inferos? Hunc occidit Herodes. Quo vero pacto occidit; nam cum natalem suum diem celebravit, saltavit filia Herodiadis in medio. Dignum profecto ludicrum tali mensa. Vbi enim effeminatio, & luxus, & ebrietates, & conuiuia, nihil firmum est, sed omnia perturbata, & euerfa, quæ Herodis, insaniam portendunt. Audite qui saltatorum spectacula vsque adeo amatis, qui flexibiles dissolutorum adolescentium pedes & vestros oculos commiscentes vestros animos simul, cum eorum infrastris, atque emollitis corporibus effeminatos, audite ad quale opsonium cædis effloruit, hæc flexuosa saltatio. Illa vero pramonita à matre ait. Da mihi hic in disco caput Ioannis. O improba læna ex aspide gentium foetum! non aurum, non argentum, non lapillos pretiosos, sed caput Ioannis petiuit. Ac si quidem propter fidem postulasset, multo sanè pretiosus est auro quous, argento, lapillisque maximi pretij; atqui non ob fidem petijt, vt honore afficeret, sed vt reprehensore occiso omni timore matrem liberaret, quo impune se omni scelere commacularet. Et contristatus est Rex, cum hoc audisset, non propter cædem prophetæ, sed ob metum plebis, quoniam omnes vt prophetam illum habebant. Etenim si ob reuerentiam, modestiamque contristatus esset, non eum à principio alligatum in carcerem misisset, sed propter plebem contristatus est. Erat ergo Herodis animus quasi navis in mari intercepta à fluctibus, & in vtrumque latus vacillans, cui non permittebatur, vt à cæde facienda abstineret, cum propter iurandum, tum propter eos, qui pariter discumbebant. Sed miser oppressus, & illeceus ab ingenti vi amoris, quo mulierem prosequeretur, cum & religionem sacramenti obseruandi cædi factæ prætexeret, misit, & decollavit Ioannem. Quam perniciosum sit iurare, nunc quidem vobis in memoriam reuocate,

qui libenter iu aris. Audite Dominum dicentem, non iurare omnino. Nam si non iurasset infelix, iste numquam ad patrandam cædem impelli potuisset. Oportuisset quidem, vt omnino non iurasset, verum vbi iuravit, vtile illi fuit, vt peieraret: nam in malorum defectu satius fuit minus admittere. Misit, & decollavit ipsum. Quæ, malum, dextera ausa est, dilectissimi, gladium in sanctam ceruicem iniicere, quam in deserto belluæ reuerebantur, quam leones tremebant, quam cerassa ac dracones & aspidæ horrebant, quam apes syluestres propter viri sanctitatem labore sese fatigantes alebant. Nam ex varijs floribus atque herbis in deserto tamquam emendicantes aureolas roris guttas constatam à se mel illi afferebant. Hanc carnificis manus abiecit, neque similem angelis vultum eius reformidauit, non tremuit, non reuerita est faciem eius diuinum eiuculantem splendorem? Sed exæcatus opinor ab Herodis ebrietate qui missus est carnifex ensẽm quidem habuit, oculos vero non habuit. Et abscissum est caput Ioannis, non enim vnquam vinum biberat, & efferebatur in disco caput Ioannis in conuiuio, tum quoque vociferans, *Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Etenim etiam post mortem vixit iustus, & abscisso capite vox ipsa viuit. O hominis crudelitatem. In quo disco edebat carnes, ei caput Ioannis imposuit. O inique tyranne, non sufficiebat illa recens natorum puerorum à priore illo Herode in Bethlehẽm patrata cædes, cum patrum ac matrum pariter lugentium ciularus iaculis acutiores audirentur, cum copiose fusarum lacrymarum guttæ ex visceribus scaturientes fontes ipsos superabant, cum pectora tundeantur, & continua suspiria laboriose ex corde ad ora emittebantur, cum viscerum suorum gramen ante tempus arctadium filios suos lugebant, quando etiam vbera lac effundentia terram candore tingebant, cum infantes, qui ea lugebant, derepente iugulati iacebant, quando parentum sinus suis pignoribus orbati erant, cum matrum vbera delicatorem dentium mordaces titillationes requirebant? Nam quæ tandem bellua non fleuisset, cum videret inique occidi innocentes infantes, quorum animæ ab omni penitus fraude alienæ erant, quorum animæ tam erant infantes, quam tenella membra, vtpote adhuc infantium. Sed nunquid & illi priorem illum Herodem reprehenderunt, quibus neque lingua fuit diserta, neque dentes in ore, vt lingua circumuallata per labia sermonem effunderent. Non suffecit illorum tanta crudelitas? Verum & tu illius immanitatem imitatus Ioanni ceruices fregisti, cuius vel vno capillo dignus non eras. Filios Rachelis ille contrudidit, tu Ecclesiæ doctorem Ioannem extinxisti. Quibus horum propitius ero tibi? dicit Dominus. O ciuitas sanguinum, in qua Herodes regnauit, & eodem nomine insignitus eius filius, iisdemque moribus imbutus. Hei mihi qui videntur recti ordinis, & moderationis esse auctores, ij perturbationis & confusionis sunt principes. Huiusmodi regibus subditi Iudæi, & in cædibus ab eis eruditi ad Christum interficiendum impulsu sunt: Esaiam secuerunt, Ieremiam occiderunt, Nabuthæ lapidarunt, Zachariam occiderunt, Christum crucifixerunt. Veruntamen illis ob mala sua luctum relinquentes ad sacri mysterij lumen accuramus in Christo Iesu Domino nostro, cui gloria & potestas in sæcula sæculorum. A M E N.

Ioan. 11.

In illud Euangelij, Collegerunt Iudæi concilium, & dicebant, Quid facimus?

ORATIO VI.

RESIMILES sunt infantibus, qui lactis alimoniam fugunt, Ecclesiæ filij charissimi; lingulis diebus maternam mammam exhauriunt, & singulis diebus querunt. Nos quoque cum egena matre conferri possumus, cui lactis fontes propter inediam exaruerunt. Et quemadmodum videt quis nonnunquam matrem filiorum amantem, lactis expertem, & à filiolo suo eiulatu sollicitatam, ei mammam porrigere, non vt infantem alat, sed vt eius sedet vagitum; ita & nos spectare oportet pariter affectos, & eadem facientes. Etenim cum hunc filiorum Ecclesiæ conuentum intuemur in orbem astantium, & rationabile orationis lac expectantium, mentis nostræ mammam laxamus, non vt eos alamus, imperiti quippe sumus, & egeni sermonis, sed vt desiderium, ardoremque sedemus. Verumtamen ad este dilectissimi ad Solis præconem accurramus, vt paratas Domino fraudulentas à Iudæis insidias videamus. Collegerunt, inquit, Iudæi concilium, & dicebant, Quid facimus? Hæc nobis Ioannes Euangelista paulo ante pronuntiauit. Etsi enim nobiscum nunc ore non sermocinatur, spiritu tamen ad aures astantium clamat. Collegerunt enim, inquit, concilium, & dixerunt, Quid facimus? Bonum quidem est illud, collegerunt, sed malum illud, concilium, non ad caritatem, sed ad pugnam, non ad pacem vocantes, sed ad bellum incitantes. Collegerunt concilium, non vt fidem stabiliarent, sed vt lapidem angularem abijcerent. Collegerunt concilium, non vt oues errantes ad ouile deducerent, sed vt, occiso pastore, gregem dissiparent. Collegerunt concilium, non vt margaritam niueo candore micantem fide exciperent, sed vt phengitem lapidem, vt quidem putabant, perfidia inobscurarent. Collegerunt concilium, non vt thesaurum absconditum in agro probè susciperent, sed vt improbè Dei templum euerterent. Collegerunt concilium, non vt mellifluos vitis racemos decerperent, sed vt vitem veram ad crucis arborem applicantes, seipfos vites arbutiuas perditionis, nos autem salutis, efficerent. O concilium à diabolo aduersus Christum collectum, ô consistorium iniquitate repletum; ô concilium luporum potius sanguinis auidorum, quam hominum Deo plenorum. Quid vero luporum immittam dico? imo leonibus immanibus peiores dixissem rectius. Etenim leones in Daniele quamquam nullum signum intuebantur, sed virum tantum spectantes, & modestiam honore prosequentes immanueta ora sua refrænarunt. Iudæi vero licet tot, tantarumque rerum spectatores facti essent, vehementius ex inuidia ad cædem armati sunt, & dicebant. Quid facimus? ô prouidam malitiæ inuestigationem; ô gemitum & planctum ab inuidia effusum; ô lamentationem & luctum ob res malas conceptum. Ne ipsa quidem Rachel plorans filios aded ingemuit. Quid facimus? Cum debuissent potius miseri gaudere, cum debuissent latitiæ diem solennem agere, quod mortui reuixissent, quod vita manifestata erat, quod mors extincta erat, quod diabolus confusus, quod dæmonum turba deleta, quod humanitas in libertatem vindicata, quod resurrectio mortuorum omnibus prædicata erat. Iam vero ob tanta hæc bona non gaudent, sed lugent, & auctorem

Matth. 13

Matth. 14.

Matth. 14.

A tantorum bonorum, tollere è medio volunt. Quid vero dicunt? Quid facimus? cum simus transgressi mandatum Dei nobis traditum, cum datam nobis legem non seruauerimus, quæ dicebat nobis, Prophetam de gente vestra & fratribus vestris, sicut me suscitabit vobis Dominus Deus, ipsum audietis in omnibus, quæ imperarit vobis. Nunc autem non ad pœnitentiam dicunt, Quid facimus? sed, quid facimus? quo modo occidemus iustum? vt mente captus est Israël. Ne hoc quidem audisti? Innocentem & iustum non interficies? non sufficit tibi antiquus prophetarum sanguis effusus? Nam vsque ad hoc tempus clamat ad Deum, & ab eo vindictam expectat. Sed vt maiorem vim illi sanguini adicias, insontem ac iustum sanguinem damnas, & dicis. Quid facimus? ô mentem amentem, & inconsultum consilium! Quatriduanus illorum reuixit, peccatorum diffracta sunt vincula, & illi ad insidiosam cædem in ipsum amantur. Debuissent potius verbis immutatis dicere, Quid facimus? cæcos à natiuitate vidimus illi oculorum vsum acceptum tulisse, & ne hoc quidem credidimus. Quid facimus? ex quinque panibus quinque millia in deserto ad satietatem ab eo pasta nouimus, & hoc quoque non credidimus. Quid facimus? Paralyticum in lecto iacentem triginta iam & octo annos æquæui alentem vitæ suæ morbum verbo erexit, & hoc etiam non credidimus. Quid facimus? in mari eum ambulantem, tamquam in solo spectauimus, & vorticosorum fluctuum impetus turbineque indomitos solo nutu manus repressisse nouimus, neque id tamen credidimus. Sed dicebant, Quid facimus non vt eos pœniteret, sed vt malitiæ parent. Ipsorum regio mortuos viuentes tamquam albas segetes & maturas, nullo labore ex se profundeabat, & ingemiscebant. Num quæ seminatis Iudæi non metitis? Num quis vestrum suscepto Domino læsus est? Quæ in te damno aliquo affecti grauati estis? In quo à Deo iniuria affecti estis? Quid mortuos à vita arcetis? Quid perennes melliflui fontis canales vultis confringere, ex quo qui biberint non sitient amplius? Cur ægros vestros inecatis, dum eorum medicum vultis è medio tollere? Verum horum omnium causa est perniciosissima inuidia. O inuidia cædis mater, diaboli inuentum, princeps mortis. O inuidia quæ neque eos, quibus inuides viuere vis, & eos qui te fouent vehementius punis! O inuidia diaboli contubernalis. O inuidia inimica amicitia, pacis hostis, charitatis aduersaria, diaboli fœtus, flos tenebrofi coloris, qui te pascuntur cædem Christi machinantur. Tu & Adamo iam à principio in paradiso inuidisti, & dulci degustata voluprate acerbissimæ morti tradidisti: neque enim esset mors in mundo, nisi tu eam inuidia peperisses. Testis est diuinorum librorum auctoritas. Deus mortem non fecit, nec latatur in perditione viuorum. Inuidia autem diaboli mors introiit in orbem terrarum. Tu & Cainum candida fraterni amoris veste spoliasti, & insidiosa cædis gladio armasti, tu eum occidere docuisti, & continuo miserum tremere docuisti. Tu in Pharaonis animo insidens recens genitos Hebræorum infantes, quasi herbam arefecisti. Tu ô inuidia beneficio affecta in eos qui beneficio te affecerunt, vehementius commoueris, vt Saul à Deo adiutus, & à te correptus ad cædem ardentius ferrebat. A te agitati filij Iacob formosum & splendidum Ioseph in tenebricosam Ægyptum miserunt, & liberum tamquam seruum venundederunt, ita neque eos insomnia terruerunt, diuina enim visio indicabat figuram cum esse Christi (ab vndecim quippe stellis in visione adorabatur) postquam & proditor Iudas inuidia impulsus laqueo vitam finiuit. Nos autem mor-

Deut. 18

Ioan. 11.

Inuidia detestatio.

Sap. 1. & 2

Gen. 4.

Exod. 1.

tis parentem fugientes inuidiam, surgentes A Deum, quem in Trinitate adoramus, celebremus laudibus, quoniam ipsi conuenit potestas, honor, gloria & magnificentia, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. A M E N.

Matth. 23

In decem virgines.

ORATIO VII.

Vm fragilem & caducam vitæ nostræ conditionem, perpendo, ac nutantem vertentis anni circum multifq; obnoxiam molestiis hominum stationem, & humanos casus, tum prætereo facile præsentis sæculi negotiorum vmbra, gloriæ momentaneum nomen, fragilitatem potestatis, prosperitatis imaginem, & somnium diuitiarum. Cum vero deinde considero diem illum extremum, & inuitabilem illam consummationis celeritatem, reddendæ rationis tempus, & nullis flexibilem blanditijs iudicem, horrendamque iudicij constitutionem, quomodo è cælis fulgurans aduenit iudex, quomodo commotæ virtutes cælestium antecedunt, quo pacto tremendus præparatur thronus, cælum vt liber conuoluitur, elementa metu dissoluta inflammantur, concutitur solum iudicis incessum expectans, quomodo horrendum clamorem edent tubæ, aperientur monumenta, excutientur sepulchra, exilient somno expergefacti mortui, puluis in ictu oculi ad propriam dispositionem reuertetur, quomodo ad sua recurrent corpora animæ, iusti in occursum pergunt, quomodo sistit se sponsus media nocte, dignique habentur ingressu iusti, quomodo negligentibus thalami sponsalis occluduntur fores, cum hæc omnia mente mea contrectaui, beatas existimo prudentes illas virgines, quas nobis paulo ante euangeliorum liber proposuit, quoniam & cum infirmitate capiendi somni depugnarunt, & cum immutabilem temporis præterlabentis conditionem animaduertissent, occasionem aduentus obseruauerunt, animumque suum timore occursum incorruptibilis sponsi excitarunt, quod cum nocturnas tenebras explorassent, accuratam lucernarum curam gesserunt. Nihil autem vetat, quominus ipsas etiam diuinas syllabas percurramus. *Simile factum est, inquit, regnum calorum decem virginibus, quæ, cum accepissent lampades suas, exierunt obuiam sponso.* Sed quando quæso exierunt? quando distractionibus huius vitæ sese expediuerunt, quando per arctam & strictam viam incedere statuerunt, quando voluntariam adamarunt duram educationem, quando se nuptiarum legibus non obstrinxerunt, cum voluptates vitæ neglexerunt, cum optimam partem incorruptionis elegerunt, cum sapientia conditos mores adamarunt, cum temperantiæ societatem inierunt, cum sancti Sponsi amore arserunt, cum omnia signa vitæ sæcularis abiecerunt: Tunc exiuerunt obuiam sponso. Erant autem, inquit quinque prudentes, & quinque fatuæ, vnde autem dignoscuntur prudentes? Ex eo nimirum quod eleemosynam cum temperantia copularunt, beneficentia virginitatem ornauerunt, intellexerunt fidem sine operibus mortuam esse, censuerunt non sufficere rem vnam laudabilem ad salutem: neque enim vna ala sese aquila in altum tollit. Recordata sunt illius sponsi vocis dicentis: *Misericordiam volo, non sacrificium.* Et rursus: *Quoniam super iudicium misericordia exultat.* Hæc probe secum perpendentes

impleuerunt vasa sua oleo. Quænam autem vasa? nimirum fame laborantium ventres, spiritualium nuptiarum conciliatores, pauperes locupletarunt, compararunt sibi miserationum viaticum, fame laborantes nutriebantur & lampades illuminabantur, mendici gratias agebant, & sponso delectabatur, eleemosyna spargebatur, & quæ expectabatur merces præparabatur. Prudentes verba illa David pronuntiabant. *Paratus sum, & non sum turbatus.* Fatuæ vero gestantes lampades sine oleo longè à sponso aspiciebantur. Quomodo vni adhærebant officio? quomodo integritatem quidem sibi comparauerant, humanitatem autem repudiauerant. corpori quidem suo vacuitatem passionum conciliauerant, compassionem autem erga egenos non præ se tulerant. Quæ factum est, vt temperantiam quidem dilexerint, hospitalitatem autem auersatæ fuerint? Quis tandem igitur finis fuit? *Moram autem faciente sponso, inquit, dormitauerunt omnes, & dormierunt.* Verum eæ quidem quæ oleum præparauerant, securæ erant nunquam extinctum iri lampades suas: fatuæ autem ad id tempus differebant, quo necessum esset id habere. Cur igitur non comprehendo breui? Venit hora, tempus anteuertit, sonitus audiri ceperunt, resonabant tubæ, concutiebantur elementa, aër agitabatur cælum inclinabatur, firmamentum tremebat stellæ soluebantur, perturbabantur virtutes, præcurrebant angeli, fulgura antecesserant, ingenti tumultu concitabantur creaturæ. Non enim de die, sed noctis medio iudex aduenit. Quid deinde? Fit clamor ad occursum vocans, *ecce sponso venit, exite obuiam ei.* Quid ergo accidit? Surrexerunt virgines, excusserunt somnium, arripuerunt lampades, sed aliæ quidem ardebant, aliæ vero minime apparebant. Ac prudentium quidem lampades bonorum operum oleo irrigabantur, quæ vero erant fatuarum, extinguebantur. Res erat miserata digna. inuitabilis quædam necessitas mulierculas illas obsessas tenebat, non erat relictus in illa calamitate consolationis locus. Tum enim ad prudentes conuersæ, quod accipere non poterant, petebant. Date enim nobis de oleo vestro, quia lampades nostræ extinguuntur. oportuit igitur imitari, non autem iam obstari: nam ab ijs, qui vendunt, oleum emendum fuit. Date vos, inquit nobis oleum. Frustra prudentes obsecratis, O piger, iamdiu dimissus est vitæ conuentus, iam theatrum vitæ præterijt, non est iam tempus contrahendarum pactionum; nunc exigitur operum exhibitio. Præuidisse periculum sæculi huius oportuit, huius occursum curam gessisse oportuit. cogitandum fuit sine oleo lampades illuminare non posse. Dicitis, date nobis de oleo vestro, nemo alienis operibus exornatur; quisque ea, quæ seuerit, metit. Date vos nobis oleum. Quid ergo prudentes responderunt? Ne forte non sufficit nobis & vobis: ite potius ad vendentes, & emite. Adhuc etiam, quamuis per exigua quædam reliqua sit hora, currite, elaborate, nondum aduenit sponsus, properare antequam occludantur fores, ad vendentes proficiscimini. Quinam autem ò prudentes sunt illi vendentes? Ignorant enim ipsæ, quæ nunquam huic commercio sunt assuesactæ, quinam hi sunt vendentes? Quis ecclesiarum fores obsident pauperes, ratione præditæ hirundines, quæ rationabile animarum ver annuntiant, venerandi apud Dominum mediatores, inuicti in die iudicij oratores. *Dum autem irent illæ emere oleum, venit sponso.* O perniciosam negligentiam! ò incurabilem dolorem! ò damnum nulla consolatione mitigandum! ò intolerabilem luctum! Dum autem illæ irent emere, venit sponso, venit expectatum gaudium, venit exultatio iustorum, media nocte venit lumen. Iuerunt obuiam prudentes, cum sponso ingressæ sunt, clau-

Psal. 118.

Osee 6, lac, 2a.

sæ sunt

fa sunt fores. Horresco dum mihi in mentem venit, quod factum est, dum eum enarro casum, qui mulierculis accidit, totis artibus contremisco. Venerandum thalamum intueri optabant, propter eum enim delicias mundi abiecerant, voluptates neglexerant, gloriam despexerant, vias duras custodierant, perturbationes superauerant, cum delectationibus decertarant: sed quoniam oleum non habebant, occlusa regni claustra repererunt, omni spe introeundi sublata. Nam cum venissent, pulsabant, dicentes: *Domine, Domine, aperi nobis: iudice ex interioribus adibus terribiliter inclamante. Amen, amen dico vobis, nescio vos.* O supremam sententiam, licet non per angelum, sed per se ipse lucuosum responsum dederit, ut cum vocem audirent, faciem autem videre non possent, multo amplius torquerentur. *Amen dico vobis, nescio vos.* Domine in te projecta sumus ex vtero, secuta sumus te à iuuentute nostra, integritatem conseruauimus, quod nobis effixisti, corpus incorruptum seruauimus, non subiecimus membra perturbationibus, coronas à gloria tua suscipiendas expectabamus, & nunc fores occlusisti, ac dicis, nescio vos. Quid ita Domine? Tum Dominus, Quid ita? *Quoniam esuriui, & non dedistis mihi manducare, sitiui & non potastis me, hospes eram, & non collegistis me, nudus & non induistis me, infirmus & in carcere, & non venistis ad me.* Scriptis verbis, declarauis vobis, dicens: *Quatenus non fecistis vni ex his fratribus minimis, & paruis, nec mihi fecistis.* Illæ autem dixerunt, Frustra ergo Domine laborem & afflictionem carnis sustinuimus; frustra vigilijs, & ieiunijs nos ipsas confecimus? Frustra caelestem sponsum ad finem vsque desiderantes, virginitatem illibatam conseruauimus. Sane, inquit, virgines quidem estis, sed dotem non habetis, sed nuptiali mundo exornata non estis, carnis sanctitatem exercuistis, sed inhumanitate sanctitatem læsistis? Incorruptum vestrum est corpus, sed mores immisericordes, non natura, sed inhumanitatis. Meus nuptialis mundus est bonorum operum oleum. Oportet ergo eas, quæ meæ sponsa factæ sunt eis moribus exornari, qui mundo illi conueniant. Non possum thalamis meis nympham excipere, quæ mecum pugnet, non introducām bellum in thoros pacatos. Dedicite à me, ne frustra obstrepite foribus meis, misericordium est domicilium regnum meum. Ille mecum facile ingreditur, qui meam in pauperes misericordiam imitatus fuerit, qui spiritui pauper fuerit, qui indigentibus aures faciles præberit, qui proximorum malis non aliter percussus fuerit, ac proprijs, qui alienis calamitatibus illachrymatus fuerit, qui animam esurientis satiari bonis; qui nudorum humeros calefecerit, qui ægroti vocem aure surda non præterierit, qui pusillanimi consolationis sermonem fœneratus sit, qui peregrinum tecto exceperit, qui compassionis spongia lachrymas viduarum absterferit, qui orphanorum conditionem grauem, & miseram, subsidio suo leuarit? His admoniti fratres, nolite linguam mirari, sed opere imitari, linguæ siquidem signum manus, eamque dexteræ interpretatur largitio, quæ verba imitatur. Amorem in pauperes plurimi faciamus, dispergere nummos in pauperes, quæso, ne grauemur, Domini vocem audiamus, metum experti experientiam declinemus, nobis ipsis propter esurientes non parcamus. Etenim virgines, quod humanitatem non coluissent, à sponsi thalamo arcentur. Quæ porro spes illis relicta est ijs, qui præ inhumanitate contumeliosis affecerunt. Hæc dum apud vulgus eloquor, negligentiorum conscientiam confirmo, nulla in re benignos lædens, sed eos, ut ardentius in pietatem incumbant, incitans. Disperge itaque, mi frater, quandiu du-

rat huius vitæ conuentus negotiare in ijs quæ tibi defensionem futura sint, antequam throni ponantur, luctum præ te fer; præueni sponsi aduentum, curre velocius quam peccatum, præoccupā illam dijudicationem, quæ præstituta futura est tempore. Cole iudicem, ne tibi accidat, ut tribunali nudus sistaris. Nunc pecunias distribue, ut tunc crimina diluas; alloquere solus iudicem solum, ne coram omnibus condemnent te. accipe mediatorem pauperem ad eius fauorem promerendum, per illum corrumpe muneribus iudicem, illi soli hoc crede secretum, vende per illum ius iure, mendicus accipit, & iudex remissionem subscribit, sine scripto suscipit, & manu scripta profert. *Qui enim miseretur pauperis, Domino faueratur.* Id quod nunc in manum pauperis iacis, hoc in iudicis dextera agnosces. Si ergo iudicium elabi contendemus, hic etiamnum iudicem per pauperes exorabimus. Et tum quoque cum domi tuæ moriturus disponis, inter cognatos & amicos tuos hæredem scribe animam tuam excedentem è viujs. Da illi quamuis exiguum necessitatis viaticum: sit in tabulis testamenti scriptum nomen iudicis: ne sit expers mentionis pauperis charta; conciliatorem gaudij non luctu dignum funus efficiet: ne sine patronis horrore te sistas foro: pascere ventres eorum, quorum linguæ tibi patrocinari debent. Per eos nobis debitorem reddamus creatorem, ne pœnas demus. Emaumus pecunijs nobis oratores futuros ad rem eiusmodi consequendam: habes quippe testimonij de me testem pauperem conciliarium. Qui fœnum pecoribus oriri iubeo, & omnibus præbeo cibum: & tamen te eleemosynam faciente, ego cum paupere manum extendo, & obolum excipio. Amictus sum lumine sicut vestimento, & si solum pauperem operias, ego sentio calorem. Vides in cælo confidentem cum patre, & si solum ad eos, qui in carcere sunt, visitandos perrexeris, inuenies me in vincula residentem: quod si ad ægrotos properaueris, à lecto non absum. Vbique sum enim, & ijs, qui premuntur necessitate, succurro. Quod pauperi dederis, id apud me multiplicatum videbis. Si in ædes tuas introduxeris eum, qui tecto caret, etiam me per ipsum domi tuæ suscipies. Hæc tibi tria præbebo, & lucrum augebo, & domum tuam custodiam, & habitationem tibi præparabo in calis, vnde abscedit omnis labor, & tristitia & gemitus in Deo Patre simul cum Spiritu sancto, cui gloria, & potestas, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. AMEN.

Prou 19.

Math. 23.

Eleemosynæ fructus.

In meretricem.

Luc. 7.

ORATIO IIX.

DEVS quidem omni tempore, vtpote benignus, peccatoribus tempus ad pœnitentiam concedit: sed animam suam vir negligens per socordiam perdit. Etenim rebus inanibus, & caducis dum addictus est, caelestium bonorum adeptione priuatur: & qui rerum omnium Dominus rexque constitutus est ab opifice suo ac Deo, ob sæcularia desideria factus est seruus peccati. Quamobrem de ijs qui hæc faciunt, inquit David. Nescierunt neque intellexerunt, in tenebris ambulant. Et Christus peccatores, innuens ait. *Non veniunt ad lucem, ut non arguantur opera eorum. Omnis enim qui mala agit, odit lucem.* Et rursus: *Ego veni in mundum, ut non pereant, sed*

Psalm. 81

Ioan. 3.

ut vitam

Ican. 12. *vi vitam habeant. Et rursus: Non veni ut iudicem mundum, sed ut saluum faciam.* Et rursus: *Animam meam pono pro ouibus meis.* Hæc verba cum audiisset meretrix, tamquam aromata vndiquaque propagata, & omnibus, qui digni erant, odorem fundentia, cum illi mala eius opera in mentem venissent, his continuo adhæsit, suam deplorans infamiam, cum secum cogitasset quanta sibi ob hæc scelera imminerent mala, multa enim tristitia, multusque dolor tum temporis eos, qui meretriciæ viuunt, inuadit: horum metu percussa mutata est meretrix, nec iam amplius meretrix fuit, sed continuo virgine honestior facta est. Etenim sedens aduersus seipsam iudicium exercuit, & seipsam condemnans, dixit, Hei mihi peccatrici, quousque tandem à malis me non seiungam? cur non cogito quanta sit misericordia Dei, cum propter me tamquam ouem errantem omnes vias circumeat Dominus? Propter me siquidem inclinauit cælos & descendit, cum peccatorem Phariseo cibum sumit, qui dat escam omni carni: Appropinquat peccatori qui omnis expers est peccati: mensæ sit particeps, qui omnes nutrit: & iacet in terra qui super Cherubim gestatur, & peccatoribus omnibus chirographa peccatorum vltro largitur. Quid etiam nun manes? Aude anima mea accede: non venit ut saluos faceret iustos, sed peccatores. Hæc cum illa dixisset continuo à mensæ Christi bonus odor indulgentiæ ad meretricem peruenit, olim incontinentem, nunc temperantem, olim feram, nunc ouem, olim seruam peccati, nunc liberam penitentia. Et stans apprehensionis promptitudine, animo venit ad ipsum, ac cernens dominum apud mensam, non petijt micam, vt Chananæa, sed ipsum vitæ panem totum complexa est. Nam Chananæa quidem pro filia à demonio vexata precabatur, & cum audiret canis, vt micam acciperet liceret, petebat. Hæc autem non filiam habebat à dæmone arreptam, sed totum corpus impudicitij arreptitium. Ac Chananæa quidem omnino clamabat, *Miserere mei fili Dauid*; meretrix autem nec vocem quidem mittebat: sed cum probè sciret Deum omnia nosse, tacens ore, corde loquebatur ei, qui corda nouit, & plorans deosculabatur pedes, atque ita Dominum ad compassionem inflexit. Enimvero fratres inuestiganda nobis est, si lubet sapientis illius mens, vt discamus, quo modo illam ita exceperit Christus, & quomodo tenebris obsessæ animæ illuxerit. Verè enim prædixit Dauid, *Speciosus forma præ filiis hominum* Dominus, neque solum speciosus, sed & speciosorum amator. Hanc enim, priusquam ad ipsum ingrederetur, iam nouerat optima mente, ac consilio instructam. Vertum audiamus si videtur ipsa Euangelij verba. *Cum recumberet Iesus in domo Pharisæi, mulier quedam in ciuitate peccatrix audiuit.* Et cum cœpisset alabastrum vnguenti pretiosum ingreßa pedes eius vngebat, & lacrymis rigabat capillisque tergebat. Magnum studium mulieris, magnus ad salutem cursus, magna contentio animi, qui se periculo expedire cupit. audiit & prope- rauit, ad penitentiam animum appulit hæc secum reputans. O peccatrix anima terque misera quid expectas? quid differs suspensio animo? *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis:* Ecce tempus quod quærebam aduenit: Ecce adest qui soluit & tollit, & abstergit peccata; adest vnguentum, quousque tandem in luto ac fœtore hæres? perge ad illum, etenim propter te venit ille, abijce exoleta vana, & dilige quæ nunc sunt tempestiua; illa detestabilia, hæc desiderabilia & æterna. Odio profese- quere pristinam mentem, vnge vnguento creato- rem, blandire illi, qui te saluam facere vult. Inuenisti amatorem præ omnibus, quos vnquam habueris, amatoribus. Illos osculata multa tibi peccata cumulas, hunc si osculata fueris, etiam priora peccata, quæ ex illis contraxisti, ipse condonabit.

Ita secum ratiocinata in ædes irrepit, aitque. Recedo à veteribus malis, & noua inuenio bona. Vale dico, & ab dico me malo, atque coniungor bono. audiui enim dicentem Dauid: *Accedite ad eum, & illuminamini,* & Dominum ipsum dicentem: *Appropinquate mihi, & ego appropinquabo vobis.* Appropinquo & ego Deo, sed vereor accedere peccatrix ad eum qui peccati expers est, lutum ad vnguentum. Verum enim uero habeo misericordiæ eius pignus vocem dicentem: *Venite ad me omnes peccatores, & ego resiciam vos.* Discedo ergo: non me probro afficit, non dicit mihi, Recede à me peccatrix, hæc tamen in tenebris vixisti, & nunc me iustitiæ Solem visum venisti? Verum quid differo? Accipiam vnguentum, & ad eum pergam, Pharisei domum mihi Baptisterium faciam, & ex fluentis lacrymarum piscinam mihi & lauacrum parabo. Ex alabastrum vnguenti sigillum fidelium in fronte sumam, & per penitentiam mundabor à peccatis, ac medicæ orationis opera laqueos enadam diaboli. Intuere mihi in veteri testamento Raab meretricem, quæ ad portam vrbsis domicilium peccati collocauerat: atqui ipsa cum Israël exploratores excepisset mercedem hospitalitatis vitam accepit. Qui enim eam seruauit Iesus Naue Iesu veri figuram gessit. optimum meretrici præmium propter exploratores Iesu Naue filius largitus est. Si tum igitur Christi nomen salutem, & peccatorum remissionem attulit; nunc verus Iesus, & virgo, & ex virgine natus meretricem hospitio excipientem, & vnguento pedes vngentem repellendam censebit, ac non potius peccatorum indulgentia donabit? Verum tunc quidem Raab exploratores dimisit, ego vero maneo cum tenens, quem desideraueram, non vt illa exploratorem vrbsis, sed vt visitatorem animarum omnium hominum. Ecce vtique vt dixi tempus aduenit, quod cernere optabam, illuxit mihi dies solique iustitiæ & annus acceptabilis à Domino & à Deo visitatio. Verè namque *visitauit nos Oriens ex alto, apparuit ijs qui in tenebris & in vmbra mortis sedent.* In Simonis ædibus diuersatur Dominus, pergo ad illum. Quid vero faciam? Plorabo vt plorauit Anna sterilitatem? sed me Simon quasi ebriam reputabit, vt quondam etiam Heli pontifex Annam. Sed manebo tamen corde orans ad pedes Christi, & id faciens lacrymas fundam. Huic puro meretricis sanctoque proposito auxiliata est fides, acceditque ad vnguentorum venditorem, itaque sermonem instituit. Quandoquidem magnus mihi amicus præ omnibus filiis hominum aduenit, si eximium habes aliquid vnguentum, da mihi; vt dignè offeram illi, qui merito suo à me diligitur, qui mihi cor, & intimas medullas igne quodam nouo vssit. Ne tibi sit curæ pretium, etiam si me opus sit corpore, & ossibus satisfacere, parata sum numerare, ac dare, vt vel exiguum quid habeam, quod illi offeram, qui me ita mundare vult. Ille autem videns ardorem fidei, animique propositum, ait ipsi, Dic mihi quæso quisnam ille sit, quem amas, qui adeo suo te amore inflammat? quid huius vnguenti gratia te ab illo impetraturam existimas? Tum illa respondit; *Quid tu dicas mi homo nescis, non nosti quæ loqueris.* Mihi quidem ille munus dare potest vnguenti loco, cuius pretium nullo vnquam dono æquari potest. Nec cælum quidem ipsum, neque terra, neque vllus eorum, qui mundum incolunt, cum eo conferendus est qui ad me venit; quam tu quidem vilem intueris, at ille vt pote benignus dignam existimans, à peccatis me liberauit. Hic filius est Dauid secundum carnem, propterea & conspicuus est, qui & de ipso dixit: *Speciosus forma præ filiis hominum.* Hic filius est Dei, & eum non vidi, sed de eo cum audissem, desiderio vulnerata sum. Dauidem cum amaret Melcho filia Saul, regias opes dereliquit, & cum egen- tem sequuta est. Ego vero diuitias meas, magna

Math. 15.

Psal. 44.

Luc. 7.

2. Cor. 6.

Psal. 37.
Iac. 4.

Math. 23.

Psal. 124.
Ier. 17.

Ios. 2.

Ier. 17.
Ios. 2.

Luc. 11.

Psal. 44.

1. Reg. 15.

contentione, licet perperam, congregaui: emol-
vnguentum, atque ad Dauidis nepotem mea
causa egenum factum accuro. Cumque accepisset
fidelis meretrix vnguentum, perinde quasi vo-
cata esset, ad ades Pharisæi properavit. Ac Pha-
risæus quidem cum meretricem videret Iesu pe-
des tenentem, eosque vnguentem, totamque do-
mum vnguenti odore repletam, sic apud se ratio-
cinabatur, dicebatque. *Hic si esset propheta, sciret vi-
que qua, & qualis est mulier, qua tangit eum, quia pec-
catrix est.* Et mulieris confidentiam vituperabat, ut
quæ impudenter accessisset, eumque attigisset; &
Dominum ipsum reprehendebat, ut qui inconsi-
deratè omnes ad se accedentes exciperet. Ignoran-
tiæ igitur eum condemnans apud se dicebat.
Quid hoc rei est? Illum ego tamquam ex propheta
vnum ad prandium vocavi, & hanc, quam om-
nes, qui urbem incolunt, nouerunt, quam quis-
que perspectam habet, iste non nouit. Si propheta
esset, sciret, quænam hæc mulier esset. Christus au-
tem, qui scrutatur corda, & renes, cogitationes
Pharisæi videbat, in varias partes agitatis eius cõsi-
derationibus fit intus tranquillitas Christus, aitque
ipsum, *Simon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait, Magister dic.*
Ait ipsi. Dignum tibi reprehensione visum est,
quod hanc peccatricem non sim auersatus, sed
exceperim; dignum tibi reprehensione visum est,
quod non insectatus sim, sed iustificarim. repre-
hendendum videtur, quod non iratus fuerim, sed
placatus; reprehendendum videtur, quod eam,
quæ ob peccata sua fugere volebat, reuocarim?
Cum deberes potius gratulari lapsæ, & mox re-
surgenti, dolorem inurunt tibi aliorum bona.
Verumtamen non est rationi consentanea repre-
hensio tua, confer hoc cum eo quod tibi narratu-
rus sum. *Duo debitores erant cuidam sceneratori: vnus de-
bebat denarios quingentos, & alius quinquaginta.*
Cum vero egestate premerentur, ambobus
chirographa sua vltro reddidit scenerator. Quis
ergo illorum plus diligere debet? Ille autem ait.
*Aestimo quia is, cui plus donauit. Ait ipsi, recte iudicasti. Dein-
de conuersus ad mulierem ait Simoni, vides hanc mulierem,*
de qua tu spem omnem abiieceras, tu meos lauare
pedes non es dignatus. hæc autem lacrymis pedes
meos rigauit; osculum mihi charitatis non dedisti,
hæc autem non cessauit osculari pedes meos. oleo
caput meum non vnxit, hæc autem vnguento vn-
xit pedes meos. Verum disce o Pharisæe, quis fit
scenerator, & qui debitores. Ego sum scenerator
duorum, tui, & illius, nec vestri solum, sed & om-
nium mortalium. Ego omnibus largitus sum gra-
tis, quæ à me acceperunt; animam, spiritum, cor-
pus, sensum, cognitionem, motum. Creditorem
itaque à te repetentem in solidum, quæ accepisti,
si non habeas, vnde reddas, ora, ut debitum tibi
donec: quod si neque reddere possis, neque ora-
re digneris, ut tibi donetur, licet non erubescas,
dum garrulus es, & contendis, tace ut hæc mere-
trix, quæ multa numero esse videns debita sua, di-
xit apud se, Quid dicam, aut quid respondebo?
Si dicere velim, non debeo, scit ipse me debere,
& à quo tempore referendis rationibus sim ob-
noxia. Itaque cum probè sciret eum omnia nosse,
nullumque ex ijs sceleribus, quæ in se admi-
serat, eum latere, silentio processit lacrymans, &
in corde suo omnia debita confessæ, Deum pla-
catum reddidit. Tace & tu Pharisæe, ut tibi debi-
tum condonet. Noli tu cum reus sis, condemna-
tam iam condemnare. Noli tu, cum vilis sis, vi-
lem vili pendere. Quiesce; neque enim aut tuis,
aut illius rebus indigeo, sed ambobus ut remitte-
rem debitum, veni. Ego enim sum ille humanus
scenerator duorum, neque tantum vobis, sed &
omnibus, qui soluendo non fuerint, dummodo
fateantur debitum, & postulent per peniten-
tiam, ut sibi remittam, donemque chirographum.

A Si quis ergo æs alienum contraxerit, accedat ad
gratiam baptismi, & per eam à debito liberabi-
tur. Agite ergo, ecce à debitis soluti estis, ab
omni obligatione liberati per gratiam estis, ne
vos primo iam rescisso, alio rursus chirographo
obnoxios reddatis. Verumtamen here Domine
Iesu Christe, quandoquidem ea quæ debeo tibi,
vnde reddam, neque habeo, neque possum:
meis siquidem multis sceleribus tuam sortem
cum scænore absumpsi, sed ne quæso à me repe-
tas, quæ mihi dediti, animæ fortem & corporis
scænus, quin potius pro tua humanitate eleua gra-
uitatem debitorum meorum, mihi que dic, ut me-
retrici, dimittantur tibi peccata multa; tu enim
solus es sine peccato, bonus, & benignus, & pec-
cata condonans, teque vnum decet omnis glo-
ria, honor, & adoratio, cum Patre tuo qui prin-
cipio caret, & omnino sancto, bono, & viuifi-
co Spiritu, nunc & semper, & in sæcula sæculo-
rum. A M E N.

In sancta & magna Parasceue.

O R A T I O I X.

EINITVM iam nobis est ieiunij
certamen, desijt autem in cru-
cem. Quem enim alium nancisci
finem, victoriam oportuit,
quàm ut trophæo terminaretur?
Trophæum enim crux est, semel
quidem defixum, semper dæmo-
nes in fugam vertit: vbi enim nunc idola & inuti-
lium animalium cædes? vbi templa, & impietatis
ignis perpetuus? omnia vnus sancti sanguinis vi-
conceditur. Est ergo crux potestas multum potens,
telum inuisibile, medicina à materia secreta, fons
extinctior laborum, gloria sine dedecore, ita ut licet
alia infinita dicæ de Christo, licet sexcenta miracula
enarrans attonitum reddam auditorè, non adeo in
illis atque in cruce glorier. Vin' hoc tibi liquido cõ-
stet? Ex virgine prodijt Iesus, grande miraculū nup-
tias superare, & naturam innouare. Atqui nisi crux
fuiisset non seruata fuiisset operibus prima virgo pa-
radisi. Iam verò crucis tẽpore prima seruatur mul-
lier, quæ vetus malū nouis largitionibus curat. Atque
in Galilæa quidẽ surrexit mortuus, sed rursus obiit.
Ego autẽ per crucem suscitatus à mortuis, non iam
amplius morti possum occumbere. Nauigabat Iesus
mare, Deus in nauicula, lignũ vno die vsui fuit. Ego
vero lignũ accepi æternum optimũ quo gubernata
euli loco vtens spirituales nequitia fluctus repellã.
Nutrita sunt quinque millia sub vna crucis figura:
vbi ergo ciborum reliquæ? Quo modo qui præfens
non sum, eorũ, qui ad sunt reliquias accipiam? Erãt
quippe duodecim fragmentorũ cophini qui super-
erant. Cõgrua planè gratia. Crucifixus est Christus,
& semper nutramur, & satiari rursus querimus, &
amplius est quod superest. Est enim gratia sine dã-
no. Laudetur dies quæ lucẽ peperit, per quã reliquæ
dies ad lætitiã sunt vocata. Quo id pacto? Audi. Ho-
die formatus est Adã, sexta die, hodierno die formã
consequutus est diuinã. Hodie in mũdo paruus cõ-
stitit mũdus, hodie homo gubernator præclara hu-
manæ naturæ arripuit gubernacula, princeps om-
nium animantiũ, hodie volũtaria suscepit mãdata,
hodie excidit à paradiso, hodie rursus introductus
est. O diem variũ! ô lucuosum & lucu vacuũ, ô ma-
ne quidẽ tristitiam afferentẽ, vespere autẽ exhilarã-
tem, vel potius, ô quã multa sanauit, Magno meo cũ
dolore fateor vobis, cũ mihi veteres occurrunt ca-
lamitates, Adamũ audiens paterna domo excidisse,
hominem paradisi ciuem absq; agricultura nutri-
tum fuisse, absque pluuiã in delicijs versatum, ni-

Marc. 4.

hil sudo-

hil sudoribus, aut ligone, aut laboribus, aut fatigationibus ad vitam sustentandam opus illi fuisse, arboribus gaudentem semper florentibus, à floribus in flores transeuntem, à fructibus ad fructus transilientem, vsum habuisse cupiditatis obsequentem, sæpe autem nesciuisse quam potissimum in partem se conuerteret præ pulchritudine eorum, quæ sese offerebant, sæpe numero tantam feclicitatem deiecit, cum eum tot bonis excidisse viderem. Communis quippe erat calamitas, & quæ totum genus nostrum attingebat. Postea vero quàm in euangelia incidi, & in huius diei considerationem, restiti, sexta enim erat & illa, & hæc, tum omnem abiecti tristitiam, & sermone lætitiæ præ me tuli, sic apud me cogitare institui, & apud vos effari. Iam dolor abscessit, tristitia, gemitus, vetera transierunt, ecce noua facta sunt omnia. Nam quemadmodum medici vulnera à serpentibus illata ex ipsis mutuati remedia sanare solent, & ipsa morbi materia ad morbum profiligandum vtuntur; ita saluator noster omnibus malorum occasionibus ad bonum vsus est, amarum in dulce conuertit, felleum ad curationem traduxit, mortis stimulum aduersus ipsam inflexit, ligni noxam in salutem transmuit, diem assumpsit quæ mundum creauit, & pro illa diem reddidit, quæ mundum lætificauit. Mihi quidem noli credere, sed oculis tuis: hunc intueri conuenit, & nobiscum contendere desines. Dies est crucis, & gaudemus omnes, & ieiunamus à malis, & purgamus omnia, interiora, exteriora. Hæc est festiuitatis ratio, hic lætitiæ modus. Parua dico virtutis crucis miracula. Intuere totum orbem terrarum, quam multi pagi, quam multæ vrbes, quàm multæ nationes, quàm multa loca, quam multæ insulæ, quam multa flumina, quam multa littora, quam multæ gentes & familiæ, & linguæ barbarorum, hi omnes propter crucem ieiunant, eius virtute suas infirmitates crucifigentes, multisque nox absoluitur, neque tamen ieiunij labor absoluitur. Nunc etiam quid conuenimus ad audiendum aliquid de cruce, & ecclesiam implemus nosque inuicem trudimus, sudantes, laborantes, coram iudicibus quidem qui sæpe præsidium dignitate functi sunt, coram Iesu vero libenter etiam stantes? nisi quod Christus steterit propter nos, vt malitiæ fluxum susteret? Quid igitur hodie factum est? non enim opinor aure surda huius diei miracula præteruecti estis. Lumen erat reliquum, ipsumque ante diluculum, & introductur vincis manibus in Prætorium Pilati. Quibus manibus? quæ cæcos sanabant, claudos curabant, & digiti vinculis obstringebantur, qui palpebras efformarunt, & qui naturam curabat, colligabatur, ne proprium munus exequi posset. Ligatus est, qui ligat aquas in nubibus, qui soluit vincos in fortitudine, qui captiuus indulgentiam largitur; qui Lazarum soluit à vinculis mortis: pertractus est ad Prætorium, quem mille angeli stipatores, ac satellites sequuntur. Adstitit coram Pilato is cuius thronus est in cælum, & tentus trahebatur à creaturis creator, opifex ab opificio, auctor ab opere. Quid ergo postea factum est, *Et ipsi non introierunt in Prætorium, vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha.* O ingentem iniquitatem, eadem iniquitatis perpetrant, & in Prætorium ingredi recusant, cauentes ne contaminentur, qui iam contaminati sunt, ouem soluentes. Iudicium itaque subiit totius orbis terrarum Iudex: expositus fuit testibus qui animarum testis est, qui condidit & iudicatur. Atque homines quidem iudicium exercentes sedebant, Deus autem stabat, & stans silebat. Iuxta vestibulum hominum adstans, cælestium Dominus ianuam. Interrogat Pilatus, forte humanior quam Iudæi: quid forte dico? res gestæ id verum comprobabunt. *Quam accusationem assertis aduersus hominem hunc? Quis Deum potest accusare?*

A Cogor siquidem ex Pilati persona loqui, Iesus quippe tacebat, non quod verbis indigeret Verbum, sed ne responsione crucis coronam dissolueret. An vero possessiones concupiuit qui possidet nihil? domos alienas, qui nunquam habuit, vbi caput reclinare? pecunias, qui proprios discipulos vsque ad zonam nudauit? cum non haberet alinum, alienum quæ fuit, vt nostros liberos benediceret. caussam afferre, fingite, iuste è medio tollite. *Responderunt ipsi Iudæi: si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum.* Magna rerum demonstratio, indefinita declaratio. dic flagitium, neque circumducas auditorem: *Dixit eis Pilatus. Accipite eum vos, & secundum legem vestram iudicate.* Æquus iudex reiiciebat onus in caput Iudæorum: vos accipite malitiæ participem. *Dicunt ei Iudæi. Nobis non licet interficere quenuquam.* Quomodo ergo Esaiam interfecistis, quomodo Zachariam, quomodo vnumquemque ex prophetis? Enimvero non licet vobis interficere, non quia non vultis, sed quia non potestis. Iam enim erant tali potestate à Romanis priuati. Lex ergo iam soluta est, in operibus quidem otiosa, in atramento consistens: eam vero soluit qui colligatus est Iesus. Tum Pilatus. *Ego nullam inuenio in eo causam.* Non tu tantum Pilate, sed neque Iudæi, neque cæci, neque mortui, neque sol, neque luna, neque mundus, neque iusti omnes, prophætæ, & martyres, neque propheta qui dicit: *Qui peccatum non fecit, neque inuentus est dolus in ore eius.* Omnes Pilato suffragantur in iusta sententia dicenda: soli aduersantur Iudæi, cum clamore accusantes, & veritatem inobscurare tumultu contententes, illudque Isaia dictum confirmantes: *Expectaui vt faceret vnam & fecit spinas, non iustitiam, sed clamorem.* Dum gererentur ista, Pilatus neque dicere, neque audire ob confusum tumultum poterat, resque ad seditionem vergebat: misit enim ad ipsum vxor eius egregia auxiliatrix, quæ virum properantem retineret, dicens: *Nihil tibi & iusto illi.* Siquidem possis, saluum fac illum; si vero nequeas, salua temetipsum: tantum non proferens illud Dauidis oraculum. *Ne perdas cum impijs animam tuam, & cum viris sanguinum viam tuam.* Nihil tibi & iusto illi, multa enim passa sum hodie per somnium propter eum. Alter Ioseph quæ per insomnia veritatem cernit, quæ Iudæorum clamoribus testimonium suum opponit: conueniebat enim vt ipsi à mulieribus superarentur. Vicit eos Raab meretrix: vicit eos, qui sanguinis fluxum patiebatur; vicit Chanana, & nunc rursus mulier contra illos. In angustias rediguntur Iudæi, respondent illi. *Nos legem habemus, & secundum legem nostram debet mori.* Quam vero legem? quibus dictionibus stabilitam? An forte ijs quæ hodie lætæ sunt. *Tanquam onis ad occisionem ductus est, & sicut agnus coram rondente se obmutescens, sic non aperiet os suum.* Ab iniquitatibus populi mei ductus est ad mortem. Has ego reperio voces illis vtilis, alibi nequaquam, vnde constat iure occisum esse Iesum, ingressus est Prætorium Pilatus iracundiæ cedens Iudæorum, extinguere contentens flammam inextinguibilem, ingressus est, & egressus est, vel potius ignem accendit. Exiit enim, secum habens Iesum coronatum, quod spectaculum præter illorum voluntatem apparuit: dum illis aduersarium iam coronatum ostendit, iam victorem, iam regio habitu conuestitum. Nam illud quidem ignominia causa fiebat: sed natiæ tamen regiæ dignitatis subobscurum erat indicium. Vt autem viderunt eum, quem sæpe vicerunt, quem nunquam viderunt, quem semper videntes inflammantur, propria consumpti flamma, sponte quippe inflammati fuerant, clamorem ipsum Sodomiticum sustulerunt, sustulerunt, & sublatis sunt, tolle tolle, crucifige eum. *Vultis regem vt vestrum crucifigam? Non habemus regem,*

Esa. 53.

Esa. 5.

Matt. 27.

Psalm. 65.

Esa. 53.

Iob 26.

Psalm 67.

Esa. 61.

Ioan. 11.

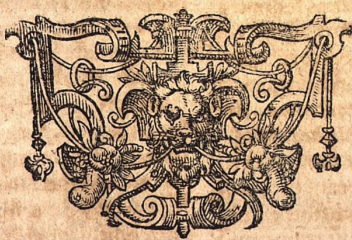
Ioan. 18.

Matth. 8.

Exod. 15. nisi Cæsarem, aiunt. Abnegatio sine persequutio-
ne, impietas post Ægypti mala. Hi sunt dii tui Israël,
qui te eduxerunt e terra Ægypti. Non habetis regem,
nisi Cæsarem? quis ergo vobis dux via fuit in
deserto? aut quis aluit quem proclamat. Moyses di-
cens: *Domine regnans in seculum, & in seculum, & v'tra?*
Quando ergo regem vestrum negatis, estote in
postremo sine rege, seruitutis iugum æternum tra-
hentes. Hæc vsque ad horam gesta sunt. Videamus
& reliquam dici partem tota quippe sancta est,
acceperunt eum coronatum: quibus rebus? spinis,
Esa. 50. Iudæorum donis. *Expectaui, vt faceret vnas, fecit autem
spinas, colaphis cæsum est, verberatus est, flagella tulit,*
sed nihil horum eum ferre pudit. Consiste
cum Esaia, & Deum aspice illius palpebris. Quid
ergo ait ille? *Domine quis credidit auditui nostro? Vidi-
mus eum, & non erat ei species, neque decor: sed species eius
inbonorata, & deficiens præter filios hominum.* Non habuit
pulchritudinem, neque speciem auctor omnis pul-
chritudinis: lugebat enim Iudæorum mala, homo
in plagis cum esset, & sciens ferre languorem. ho-
mo non Deus: homo enim erat, non Deus is qui
percutiebatur. Quis ergo ille multis laboribus pres-
sus, multisque doloribus, & ab omnibus exagita-
tus? num forte iuste patitur ea quæ patienda sunt?
Is vero peccata nostra sustinet, & nostra causa dol-
loribus angitur. *Ego nullam inuenio in eo causam.* Noli
tamen ob ignominiosa bona erubescere. Etenim
tam multa passus impatibilis manebat: vulneratus
est, sputis conspersus est, turpissima quæque tolera-
uit, & idem manet honore cumulat, & gloria insi-
gnis, quasi vnus ex percussis, vt inquit Esaia. *Et
nos putauimus eum esse in dolore, & in plaga à Deo, & in as-
fusione.* Ipse autem vulneratus est propter peccata
nostra, & infirmatus est propter iniquitates nostras.
Itaque & ipse, & nos faucij iacemus: *eius linore nos
sanati sumus.* mortuus mortuorum medicus: faucius
Ibid. & 1. Petr. 2. ærumnosorum hominum remedium contrarium.
Sed quousque tandem fiduciam nostram circum-
duces, ô homo, age, dic paulo planius id quod qua-
rimus. *Sicut ovis ad occisionem ductus est, & quasi agnus co-
ram tondente mutus.* Bonam ouem malis traditam co-
quis. Si iugulatis Iudæi, ne tondete: sin autem ton-
detis, parcite oui, quæ multa vobis vtilia parit. *Du-
cebantur autem & alij duo nequam cum eo.* Decurrit
enim oratio nostra vsque ad vndecimam diei hor-
am nequis de sua vita animum despondeat. Ac vo-
luissem quidem historiam præterire, eo quod illam
sæpe narrauerimus, sed video latronem, qui mihi
vim semper infert. Neque id mirum: etenim ipse
etiam paradisi portis vim attulit traducta arte ad fa-

litem. Stabat in cruce agnus, cum duobus lupis.
Veu in hic quidem animo in terris manebat, ille
autem iam transmutatus erat. *Memento mei, dicens,
cum veneris in regnum tuum.* O quanta potentia Iesu:
latro iam propheta de cruce prædicat. *Memento mei
Domine cum veneris in regnum tuum.* Quid autem regis
vides, ô latro? colaphum, sputum, clausos & lignum,
& Iudæorum subsanna:ones, & iam nudatam mili-
tium lanceam. At non cerno, inquit, quæ apparent:
angelos adstantes video, solem fugientem, velum
scissum, terram trementem, mortuos fugam iam
meditantes, Iesu omnes suscipit, qui etiam ijs ope-
rarijs, qui circa vndecimam horam venerunt eun-
dem, dat denarium. *Amen dico tibi.* (Accipe & tu,
Amen, ô latro, ô tu qui hodie latro es) *hodie mecum
eris in paradiso.* Ego qui eieci, te introducam, ego qui
gladio ignito oblatij aditum: nisi enim ego intro-
ducam, clausæ manent fores. Veni huc prædo qui
diabolum deprædatus es, & contra ipsum corona-
tus es, cum hominem & Deum vidisses, adorasti: ve-
tera quidem arma proiecisti, quæ vero sunt fidei recepisti.
Quæ cum ita se haberent, cumque omnia
sanctificata essent, ex æthere quidem sol, è plantis
lignum crucis, ex animalibus fel; ex pannis textis,
tunica indiuisa; ex mari autem purpura stolæ, ex
metallis & ferro lancea & clauj & gemini fontes
sanguinis, & aquæ profusi essent, Saluator munere
suo fungebatur. *Pater dimitte illis peccatum.* Quibus
tandem remissio? Græcis, Iudæis, peregrinis barbaris,
denique omnibus, semel enim dixit, & opus vs-
que perficitur. non enim tantum de hostibus di-
mitte dixit: singulis annis dicit, & semper dicit, &
quicumque vult, accipit. Conuenerunt omnes ad
Prætorium Pilati, quid dicentes? *Scimus quia seductor
ille dixit adhuc viuens: post tres dies resurgam.* Planè scis,
planè meministi, quia resurrexit. Muni sepul-
chrum; mihi enim munis: custodi mortuum, ne au-
fugiat. *Habetis, inquit, custodiam, ire custodite, sicut scitis.*
concludite vt scitis, componite vt scitis, custodite
sicut scitis: nisi custodiatis, mihi prætextus ratio-
nem relinquitis. Nunc autem vobis eum trado qui
dum viueret, comprehensus à vobis est, cum vero
à vobis occisus est, omnes vos latuit. Permaneam
itaque sobriè viuentes, ne profundo Iudæo-
rum somno opprimamur, & cum cælestibus exer-
citibus festum diem agamus in Christo Iesu
Domino nostro, cui gloria & potestas
nunc, & semper, & in sæcu-
la sæculorum.

A M E N.

In aliquot harum I X. Orationum loca, scholia.

NE quid forte ex ijs Chrysoſtomi operibus, quæ in lucem edita ſciremus, tibi deſſet mi Lector, has no- uem orationuculas, cū p̄ſcriptis m̄bris, qualicumq; interpretatione Latinè conuerſas dare voluimus, cum his ſcho- lijs: tu, quouſq; ab aliquo alio pluriũ codicum ope ope- ratæ accuratiori Latinitate donentur, his frueri.

Fol. 910. Col. 2. in orate 2. Hæc oratio Græcè ſic inſcribitur, εἰς τὰ ἅγια Θεοφάνια. Nam in ſexto Ianuarij die celebra- ri conſtat feſtum Epiphaniæ in Eccleſia Græca. Sumuntur autem hæc duo ἡ ἐπιφάνεια, & τὰ Θεοφάνια, nunc pro fe- ſto Natiuitatis, nunc pro feſto trium Regum, ceu baptiſmi Chriſti. Epiphanijs ſub finem librũ de hærefibus. Pag. 456. ἕως οὗ σὴ ἡμέρας ἕπιφανίαν, ὕπεβλήθη ὡς σαρκὶ ὁ κύριος, ἔχει: η̄σούα, Hieronymus Epifc. 152. *Quæſtiones ad quæ uſq; ad diem Epiphaniæ largiſſimum ſpatio me reſponſurum putabam.* Auguſt. ſerm. 36. de tempore. *ſi in uno eodemq; tempore eſ- ſederet per virginem, & per myſterium gigneretur.* Natalis ergo hodie alter quodammodo ſaluatoris. Ammianus Marcel. de Iuliano. *Feriarum die, quem celebrantes menſe Ianuario Chryſtiani Epiphaniam diſtintant, progreſſus in eorum eccleſiam numine adorato diſceſſit.* Nicetas in Gregor. Nazianz. orat. de Chriſti Nati- uit. διπλὴ τῆς ἐορίας ἡ κλήσις. τὴ μὲν γὰρ Θεοφάνια, τῆς δὲ τῆς ἐπιφάνιας, τῆς ἀειμαρτυρίας. Suidas, ἐπιφάνεια ἡ τὴ σαλῆτος ἡρώδ' ἐν- σαρκος οἰκονομία. Dicitur & τὰ ἅγια Φάτα, Vnde oratio eiundē Nazianz. 39. in ſancta lumina.

Ibid. col. 2. medio, *Reſtraxit intra pallium.*) Græca ſic habent in editione Anguſtiana. Pag. 376. συνέσχευεν ἰσως τῆς διαπλασίας τοῦ δὲ βίου, corrigo, ἕως τῆς διαπλοῦδος, manifēſta, vt opinor, ſententia.

Fol. 911. col. 1. med. *ſanguam ponte conuiniſti.*) Græcè 380. οὗ δὲ τὸν ἕρποντα καὶ τὴν ἰσὺν γεφύρας τὰ ἅγια σὺ σαμαί. Ita planè Paulinus noſter ſub finem epiſtolæ ad Alethium. *Quia interuallum iſtud immenſum, quo à diuini mortalia diſparantur, medio, & inter vtraque communem interuenit ius, uelut quodam (vt ſe dixerim) ponte conſtuit.* Malè in excuſis legitur, vt ſe dix- rim potente conuinuat.

Ibid. ſub finem, *æqualis poſentia.*) p. 381. in Græco libro καὶ οὐδὲν γινώσκων, καὶ παλιόδοξοις legi, vt collegi ex ſuperioribus ſcribendum, οὐδὲν γινώσκων.

Fol. 912. col. 1. in orat. 3. In Calendario Græcorum poſtri- die Epiphaniæ, ſiue 7. Ianuar. celebrari dicitur feſtum D. Ioannis Baptiſtæ, vel, vt in Syrorum Calendario, decolatio Baptiſtæ. Sic igitur poſt orationem in Theophania, ſubiungitur hæc in S. Ioan. Baptiſtam, vt poſt illud fe- ſtum, eius celebritas qui illius adminiſter fuit. Ibid. *Que pauld ante ſunt loſta*) pro ἀνεγνωμένον ἐπιπλοῦθα legi ἀνεγνωμένοιον. Si illud retinere malis, verte, &c. *eorū qui hic regenerati ſunt.*

Fol. 913. col. 1. principio, *Eiusmodi demitionis actiōnis.*) ſυγκρι- τωδῶς oratio Græcè p. 388. Suidas ſυγκριτωδῶς, ὅταν μὴ ὡς ἐστὶν ὁ θεὸς φαίνεται, ἀλλ' ὡς ὁ βελόμομος ἀπὸ τῶν θεῶν οἷός τε ἐστὶν, verbum verbo ſi reddas, condeſcentis erit ſυγκριτωδῶς, qua voce Græcos ait deſignare actiōnes quibus Deus ſe prodiit, nō vt videamus eum ſicuti Deus eſt, ſed quatenus fieri po- teſt, vt ab eo videatur, qui eum vult inueniri; itaque ſeipſum ſibi legitere malis hic κριτωδῶς ſic vertes, occaſiones arripuit. Locus eſt ſubobſcurus.

Ibid. princ. *hæc præſentia indigent.*) Græcè 391. μὴ ταῦτα δια- νοίας δέσται, καὶ κριτωδῶς, ſententia exigat, vt legatur μενοιαίας.

Ibid. med. *Et regno regnum.*) τῆ βασιλείας τῆν βασιλείαν ἐνυγ- γελίσματα; 392. forte τῶ βα(λεῖ) regi regum.

Fol. 914. col. 2. in orat. 4. *quæ ex piſcina exortira.*) Græcè 400. τῶν μελιθίων ἐκ τῆς κολυμβήθους ἀναίλασεν. quæ vox piſcinam, & lauacrum ſignificat. Suidas, κολυμβήθου ὁ κολυμβος, κολυ- μβος δὲ τὸ πτερν. Hoc nomine Baptiſterium ſignificat, ex quo multi recēs illuminati ceu baptizati emerſuri erāt, quos ſydera vocat. Certè ex Oceano etiam ſolem oriiri aiunt poete. Sic iſte ipſe homil. 7. in epiſt. ad Coloſſenſ. δέξο σοι κολυμβήθου ἐν ᾧ ἦμῖν ἰσάφρη, δὲ ἀνέστη. Offendam tibi piſcinam in qua alius quidem ſepultus eſt, alius verò re- ſurrexit. Et pauld poſt μὴ θαυμάσις ἡ γένεσις καὶ φθορὰ γίνεσθαι ἐν τῇ βαπτίſματι.

Fol. 915. col. 1. princ. *ſum tauit delictorum.*) Græcè 407. καὶ παθεσθῆμεν πλὴθος τοῦστοι, addidi delictorum, quaſi eſſet πλὴ- θος τοῦστοι ἀμαρτιῶν, vel vt paulo poſt eadem pag. τὸ πλὴθος τῶν ἀμαρτημάτων.

Ibid. fin. *anteſta vita.*) Græcè ἐὶ μὴ καλῶς τὸν βίον ὁ λόγος. 408. Ita reddidi Latinè, quaſi eſſet, quaſi que eſſe deberet, τὸν λόγον ὁ βίος. Indica lector, & aut Græcum corrige aut Latinum.

Fol. 916. col. 1. fin. *Et recordamini tremendorum.*) In Græco li- bro corruptus fuit hic locus, p. 411. καὶ μεμαρμένοι τῶν Φιμ- τῶν μωσρηῶν, τῶν λευτεργῶν, &c. Hæchelius coniecturam ſuā in margine addidit μεμαρμένοι. Ego, vt referri etiam poſſit participium illud ad ea quæ ſequuntur, leui immuta-

tionem lego καὶ μεμαρμένοι. Quod vero ait de miniſtris ἔρι- μουμένοι τὰς τῶν ἀγγέλων πύργους λαπταῖς ὀδοῖσι, refero ad id quod docet Germanus Conſtantinop. in expoſit. Liturg. p. 149. οἱ δὲ διάκονοι εἰς τὸ ποῖν ἄγγελικῶν δυνάμεων ταῖς λαπταῖς ἡ λαπτῶν ἀσφραγῶν πύργους ἀλειψόμενα πνεύματα εἰς διακονίαν ἀπο- ſεβόμενα πτοσρέχοσι. Græci enim diaconi ſolebāt lineis vti ſtolis, & id hodieque in Græcia ſit, vt amici noſtri ſacer- dotis Græci comprobant teſtimonio didici. Sunt autē ea paulo altiores, ampliorefque noſtris, verum eodē pa- cto geſtantur, quo à diaconis noſtris, vnde in Liturgia Chryſoſtomi. p. 70. editionis Morellij, καὶ τὸ μὲν ἀσφραγιον ἀποκατάμενος ἰστέθῃσι τῶ ἀρεῖς ἐφ' ἑμῶν. Cæterum illa verba, ne quis ex catechumenis habes apud D. Iacobi Liturg. pag. 11. μήτις ἢ κρητηχομένω, μήτις ἢ ἀμύνησι.

Fol. 918. col. 2. princ. *ſi a cade faciendā.*) Gr. 437. ποιῆσαι τὸν φόνον, legendum cenſui ἐ ποῖσαι τὸν φόνον διὰ τοῖς ἔρκοις κ. τ. σ. μὴ συγχωρόμενος.

Fol. 919. col. 1. princ. *Quibus horum.*) Locus eſt Hiérem. c. 5. ex interpretatione Lxx. ποῖα τῶν ἵλεως ἠνεμαὶ σοι, vulgata editio habet, Super quo propitius tibi eſſe potero. Chal- daicæ paraphraſis interpretatio, Propter quod dimittam vobis? Apud Chryſoſt. hic 439. ποῖος τῶν ἵλεως ἵσομαι.

Ibid. col. 1. fin. *Phengitum lapidem.*) Gr. 441. ἀπ' ἰνὰ τὸν Φεγγί- τῆν λίθον, ὡς ἐνέμερον, τῆ ἀπίσις ἀναίλασθαι. Plinius li. 36. c. 22. hiſt. lapidem candidum, atque tranſluentem in Cappadocia reperitur ait Nerone principe, qui phengites dictus ſit. Suetonius in Domitiano ca. 14. Parietes phengite lapide diſtinxit, e cuius ſplendore per imagines, quicquid à tergo fiebat, prouideret. Similis eſt huc Chryſoſt. loco ille Clementis Alexand. li. 2. pædag. c. 12. ἔξῃν ἀγίω κοσμηθῆναι λίθον τῶ λόγου τῆ θεῶ, ὃν μαρμαρίστην ἠγροχή κέκληκιν πᾶ, τὸν διαυγῆ καὶ κηραδὸν ἰσπῶν τὸν οὐ σαρκὶ ἐπιπλοῦθα βελόν, τὸν λόγον τῶ διαφανῆ, pauld poſt apud Chryſoſt. pag. 442. poſt κρητηχομένω adden- dum eſt θεσμερῶν.

Fol. 920. col. 2. princ. *Cum optimam partē.*) Græcè erat 448. οὐτὴν ἀγαθὴν μερίδα τῆς ἀσφραγῆς ἰδιόεστω, legendū cenſimus ἐξελίξαστο. alludit enim ad illa Luc. 10. μαρτα δὲ τῆ ἀγαθῆ μερίδα ἐξελίξαστο. Cæterum pauld poſt εὐφρασσην non παρὰ τὸ εὐφρασσην εἶναι, ſed παρὰ τὸ εὐφροσσην accipe.

Ibid. col. 2. med. *Quoniam ſuper iudiciū.*) Gr. p. 449. ὅτι κρη- τωχῶται ἔλιον κριτοῦς, itaq; legitur in quibusdā editionibus apud S. Iacobum ca. 2. ep. Canonice, in alijs ἵλεως κριτοῦς, at multo magis variat interpretatio; quā lectio. Beda ex Auguſtino ſic explicat, Super exultat autē miſericor dia iudiciū, quia quemadmodū dānatus in iudicio dolebit, qui non fecit miſericordiā: ita qui fecit, remuneratus exultabit, atque gaudebit. Oecumenius κρητωχῶται, ἀπὸ τῶν καὶ, κρη- τωχῶν εἶναι, ἀπαμύλησι. afferit que lepidā ſimilitudinē, ἀσπε- τὸ ἔλαιον ἀλλήλις ἀπολιθῶσθαι διὰ τῶν τῶν ἄνθρωπων κατὰς, ὡς καὶ οὐ τῆ παρκοσμῆ κριτοῦ τὰς παρὰ ἢ κρητοῦς δαιμόνων ἐπιφροσῆς διαδιδράσκιν παρῆξται ὁ εἰς τὸν πλῆθος ἔλαιος. Potes & vertere, *Gloriatur aduerſus iudiciū miſericordiā*, vt Rom. 11. μὴ κρητωχῶ- χῶ καὶ κηλῶν. Noli gloriari aduerſus ramos.

Fol. 921. col. 1. princ. *Memiſiſti.*) Gr. p. 454. ὁ ἴδος ἐστὶ νομ- φῶς τῆς ὑποκοῖας τὸ ἔλαιον, ad explendā hanc lacunā in mar- gine additum eſt κρητωχῶν, vel ex coniectura, vel ex manuſcripti veſtigij, vnde ſuſpecti ſumus legendum, νομ- φῶς κόσμος τῆς ὑποκοῖας τὸ ἔλαιον, beneficientia oleum, nam & fe- quitur κρητωχῶν τῶ κόσμῳ περιεσθῆναι τόπον, & præceſſit νομ- φῶν ἐ περιεσθῆναι κόσμον. Chryſoſt. ſententiæ germana illa Clementis Alexand. lib. 2. Pædag. pag. 61. ἔστω ἐν ἐπὶ μὲν κρη- τοῖς ἢ χριτοῦ ἡμῶν κόσμος ὀλιγὸς ἐν ἐπὶ ἀδολοῖς κοινότηας καὶ ἔργα οἰκω- ρίας, ὅ γὰρ διδοῖς πλοχρῶ δαιμόζειν.

Ibid. med. *Nobiſſiſtis.*) Græcè p. 455. ἰατοῖς διὰ τὸ πεινῶντων φεισόμεθα, ita erat in contextu; at in margine eautῶν διὰ τοῖς πεινῶντας & φεισόμεθα, nempe ob ſuſpicionem corruptæ le- ctionis, quæ fortean ita adiuuari poſſet. *ἐμῶν τοῖς διὰ τὸ πεινῶν- των φεισόμεθα, nos ipſos per pauperes introducamus.* Sequitur αἰ γὰρ περθενοὶ ἐκβαλόνται.

Ibidem poſt pauca in Græco ὁ ἐμπλησῶς ἀγαθῶ, legendū ἀγαθῶν, verba ſunt & Pſalmo 106. καὶ ψυχῆν πεινῶσιν ἐπέπλη- σεν ἀγαθῶν. Item pag. 459. πάντις σαρκὶ, legendū πᾶσις σαρκὶ, eſt enim locus Pſal. 135. non, vt eſt in margine 144.

Fol. 924. col. 1. princ. *Impietas igni.*) Malè inter puncta erāt hæc p. 490. τῶν πλοῦ, καὶ δυοσβετίας πῦρ τοῦ βίου, πᾶσι δὲ ἐν ἀμῶν αἰ- μαρτιῶν. Iam ergo legendum eſt πῦρ ἄσβεστον, πᾶσι δ. vt de perpetuo alio Verſalium igne, altarium uere continuiſ facrificijs intelligatur, aut imperiatio igni dextitibus eſt, omnia, &c. Ita Tertullianus lib. 1. ad vxorem cap. 6. Romæ quidem, quæ ignis illius inextinguibilis imaginem tractant, de virginitate cenſentur.

Ibid. col. 1. princ. *Non ſufficit illorum.*) In Græco eſt ὀπῶν, p. 439. ſed legendum eſt ἰκῶν. Non ſufficit illius, &c.

Hæc in has nouem orationes annotare placuit, omiſſiſſi ijs quæ

ijs quæ per se ipse noscet, qui hanc interpretatione cum Græca editione contulerit, in qua animaduerte nos editionem vulgatâ sequutos, nisi siquando Chrysofostomus Lxxsequutus ab ea discessit. Cæterum quoniam vna cum his aliæ duæ excusæ typis erant in editione Auguftana, iã Lâtinitate donatâ, neque per otium licebat omnia notare, quæ ex collatione cum Græco emendari poterant, quòd ad metam propebant typographi, quædam tantum loca attingere libuit, quæ maioris vifi sunt momenti.

Fol. 480. col. 1. Habes ergo tomo 2. homil. 15. Ex variis in Matthæum locis, cuius initiu, hoc est. *Hec me quid agam?* unde sermonis exordium faciam quid dicam? vel quid sciam? Non enim ego tantum, &c. In Græco vero, loco illorum verboru vsque ad, *Non enim, ego tantum,* plura erant, quoru hæc est est sententia. *Rurfus Herodias insani, rursus conturbatur, rursus saltat, rursus caput Ioanni Baptistæ unguis abscondit ab Herode postulat, Rurfus Ixabel circum ad eypidam Nabuthie vineam, & Eliam rursus montes persequendam. Neque vero ego tantum, &c. Socrates hist. Eccles. p. 261. b. de Chrysofostomo tñ περιόριστον εκείνην διέξωσθαι ομιλίαν ης η άρχη, παλιν, ηρώδης κίεταται, παλιν τ. το. ο. παλιν επι πίνικα την κεφαλήν Ιωάννη ζητεί λωσέν, quæ repeties in Latina interpretatione lib. 6. ca. 16. Itemque apud Sozomenum li. 3. c. 20. Sed haud scio an ea, quæ sequitur huius capitis mēbra sint. Nam ante istâ homiliã habitã aliam fuisse ab eo, prodit idē Socrates p. 260. b. διέξει (i. ψ. γον κωνίδν κτ πασαν γυναικων επι τή λαβ, quã multitudo in deteriorē partem tanquã ænigma contra Imperatricem elarum arripuit c. 14. li. 6. & apud Sozomenum ca. 16. li. 3. Est & apud nos liber manuscriptus, in quo hæc vituperatio mulierum reperitur absque hoc principio.*

Fol. 480. col. 1. Sapiensissimus Salomon.) Atqui in Ecclesiastico reperitur hic locus, nō apud Salomonem, in Græco excuso typis erat, *μαρτυρεί μοι τώ λόγω ο σοφώτατος Σαλομων λόγων, σπουδιώτατοι λέντοι, κη δέ ακοντι έκδοκίσιαι.* at in nostro manuscripto, *μαρτυρεί ο σοφός λόγων, σπουδιώτατοι λέντοι, κ. δ. έκδοκίσιαι.* Certe pauld pōit p. 4. 21. dum citatur alius ex Ecclesiastico locus, ait Chrysof. *κη μαρτυρεί μοι τώ λόγω η σοφία.* Et apud Græcos Ecclesiasticus dicitur, η (σοφία τή ης σιειχ.

Ibid. D. *Sicut es Helius, & ego Iuxta.* Hæc verba non reperiuntur in editione vulgatâ, sed in Græca interpretatione Lxx. saltem in quibusdã exemplaribus, quibus auctoritatem conciliat hic locus Chrysofostomi, nam ab Antverpiensibus Bibliis absunt, at in Heruagiana editione, & Romana poitrema Illustriſſi Cardinalis Caraffe extant. Chrysofostomus ergo ita p. 420. *εσ δὲ ἡλιός, κη ἡγώ, ἰεζ ἀΐελ: ταυτὸ ποιήσαισάν μοι οἱ θεοί, κη τὰυτὸ προσθέτηται.*

Ibid. *Ei cepit quasi edians.* Ita quoque manuscriptus, κη βουθυμίας, ἡνὸ αἰο, at in excuso typis erat. *ε ἡλξεν ὑπὸ Ραμίδ, κη ἡνίστατο, quem locum corruptu arbitror, eò quod apud Lxx. fit in Antverpiens. κη ἐκώδισην ὑποκάτω ραβδίαι, at in Heruag. & Romana edit. ὑποκάτω ραβδίαι.* quæ vox ex Hebraico verbo rothem expressã est, quod iuniperium significat. 3. Reg. 19. Et federet subter vnam iuniperum. Pauld pōit, *qui ignem et celo deduxerat,* manuscriptus habuit *ο πύρ ὁρονόθην ῥήμασι κρητηνεγών, qui ignem et celo verbo deiecerat.* ita etiam p. 426. loquitur.

Ibid. col. 2. *Attestatur huic verbo.* Rurfus Salomon pro auctore Ecclesiastici perperam citatur, errore libraru. Excusus sic habet p. 421. *κη μαρτυρεί μοι τώ λόγω η σοφία,* at manuscripto, *μαρτυρεί δέ μοι τώ λόγω κη η (σοφός λόγων, ούχ ἐστὶ κεφαλή ὑπὲρ κεφογην ὄφθαλ, & ἐκ ἐστὶ κεφαλή ὑπὲρ κρητινω γυναικός.* Vertendū est itaque, legendumque hoc loco. *Attestatur huic verbo sapiens dicens, Quis non est carpat, &c.* Deinde notandum hic in Græcis, legi ὑπὲρ κεφαλήν, vt in Romæ editione, nō vt in Antverp. ὑπὲρ κεφαλῆς; & alteram partē huius verus efferrī, vt est in Latina editione vulgatâ, Ecclesiastici ca. 25. ver. 21. nō vt in Græcis Biblijs, κη ἐκ ἐστὶ θυμὸς ὑπὲρ θυμοῦ ἐχθρου.

Ibid. *Cassissimum Ioseph.* In nostro manuscripto exemplum hoc Iosephi ante illud Davidis collocabatur, seruatō tempore ordine.

Ibid. b. *Sine illa pauper, siue dices, duplex malum.* Hæc verba, duplex malum, absunt à manuscripto, & postea de sola diuite dicitur duplex eam esse malum, at de paupere aliud effert manuscr. ex quo restitue in typis excuso 421. hunc locum, *κὼν πανιχερά η. Ιτα κὼν μεν ἐστὶ πανιχερά, τή κρηια πλεσεί. ἐὰν δὲ πλετων ἔχει, τή κρηια αὐτῆς συνεργουσα, διασὸν τὸ κρηόν, ἀφόρητον τὸ ζωον, ἀφραπέυτος νιός, ἀνάμικρον θνητόν. Ac si quidem pauper sit, malina dices est, si vero facultates habeat malitia siue cooperan-*

tes, duplex malum, intolere abite animal, immedicabili morbus, immanu bellua, Scio ego, &c.

Ibid. *Vt sibi similitam faciat.* Interpres videtur legisse *περὸς ὁμοφώνικον.* Excusus & manuscr. *περὸς διλιφόνικον ἔξυνοι, ad eedem ex insidijs parandam excusit.* Ibid. 422. in margine ex concieura additū est, *ἐδέν ἐστὶ ποταρὰ γυνα κί.*

Ibid. c. *Dic verbum in Domino.* Græcè *ἐπὸν τι ῥήμα πρὸς κύριον.* In Antverpiensi edit. *ἐπὸν τι ῥήμα πρὸς θεόν.* Romana *ἐπὸν τὸ ῥήμα ἐκ κύριον.* In quibuscã alius vt in Heruag. iidem vt hic apud Chrysof. Rectius ergo scribes, *Dic verbum in Domino,* non in Domino, vel ad Dominum. Apollinaris in catena Græca nondum edita, λέγουσα, διὰ τῆς βλασφημίας ἐπίσσωσαι τὸν δούλον ἀπὸ τῆς παύτης τιμωροσμοκένυ ἀντὸν ἐκ βλασφημίας. Ideo postea Chrysofostomus, vbi scribe in Spiritum sanctum autem blasphemanti, vel certe ex Græco, in Spiritum sanctum vero peccatum.

Ibid. *Carnes eius maculatas.* Græcè *τὰς σάρκας τοῖς σκάληξιν συνειλημενους,* à vermibus correptas, vel, vt manuscr. *σκάληξιν σφελισομένους,* vermibus implicatas.

Fol. 481. col. 1. *Quem heferno dice.* Hic locus sic restitueus est, primū in Græco excuso ex manuscripto, quod à simplicioribus fit incipiendū, *ὃν χθες ἡγάπησα, σήμερον ἡπάλα, ὃν χθες ἐθαλαπεν ἀγαπᾶσα, σήμερον ἔδαπλον ἀπαύσασα. Quem heferno dice die ligebat, sem hodie decipiebat; quem heferno die diuigen palpabat, est hodie decipiens sepeliebat.* *Es quid dicemus?* sed absẽt à Latinis geminatâ paronomasia lepos, qui est in Græcis.

Ibid. c. *Virginitas sine martyrio.* In Græco excuso τὸ γδ μυσήριον αὐτῆ τῆς ἰχθὺς ὑκτατα ἀποσολήσασα. In manuscr. ἀπολόσασα, apparet vitio librarij scriptum esse, *martyrio* pro *mysterio.*

Ibid. d. *Mulier male est iugata.* Hic quidē versus in Latina vulgatâ editione non extat, at in Græca vers. 28. ca. 25. Ecclesiastici est eiuſmodi *γυνή ἀσπίς ἀνόμοι μαρτίς δοθήσεται, ὑποσβὸς δὲ δίδοται τῷ φοβεμένῳ τὸν κύριον.* Græca Chrysofostomi erāt *γυνή πονηρὰ ἀνδρὶ ἀνόμοι δοθήσεται ἀντί ἔργων πονηρῶν.* vel, vt habuit manuscr. breuius *ἀνδρὶ ἀνομοκαλῶ πονηρῶ γυνή δοθήσεται. Mulier mala dabitur viro improbo pro operibus malis.* Post hæc verba eorum loco, quæ in impressis Græcis & Latinis sequuntur de bonis mulieribus, in manuscripto subiiciuntur alia quædam contra mulieres, diuersoque sine homilia concludebatur.

Ibid. d. *Pesum ergo ei lecticam.* corrige, *ei lectū κλίνη,* & pauld pōit per convenientia strato indumēta intellige stragulam vestem, τὰ εφόματα.

Ibid. col. 2. *Cubiti spatium admimiculatur.* Græcè *ἔτε πηχυαίαν ἔθαφος πρὸς ἀμπεύα φυτίαι,* neque solum longitudo cubiti ad usum plantandam. de hac vidua Sarephana vide cap. 17. lib. 3. Regum.

Ibid. *Crassus aer caligabat.* Græc. κη ὁ ἀὴρ ἰχάλλωκατο. Et aer factus erat æs, vel æneus. alludit opinor ad illa verba Leuitici, *Si spreueris leges meas, dabo tōbις calum desuper sicut ferrum, & terram æneam.* Item illud, *nubila refrænata pendebant.* Græc. κη αἱ νεφέλαι ἰχλαίνοντο, nubila refrænata erant. Nulli vapores eliciebantur, vnde cum Elias pluuiam dedit; nebula primum apparuit.

Fol. 482. col. 1. *Manum libant.* δεσμεύουσι, manum ligant.

Ibid. *In libra positum propheta.* Dele vocem, *propheta,* ex auctoritate Græci codicis non enim propheta, sed vidua tentabatur.

Habes in tomo 3. alteram de prditione Iudæ homiliã, & in ea locum insignem de consecratione sub finē ante illum locum Geneſeos 1. *Non enim homo est qui propostus est, &c. sed ille qui crucifixus est pro nobis Christus. Sacerdotum ore verba.* Græca sic habent, *ἐδὲ ἡνθρωπὸς ἐστὶ, οἰ ποῖων τὰ προκείμενα γενέσθαι σώμα κη αἵμα χριστός. ἀλλ' αὐτός ο σαυρωθὲς ὑπὲρ ἡμῶν χριστός. Σχῆμα πληρῶν ἐστίν οἱ ἱερους τὰ ῥήματα φησυλαμεν. ἡ δὲ δύναμις κη ἡ χάρις τῆ θεῶ ἐστὶ, τὸ τὸμα ἐστὶ τὸ σώμα, φησι. τῆτο τὸ ῥήμα μεταρρυθίζει τὰ προκείμενα.* Quæ ita vertit Bessarion in libro de Eucharistia contra Græcos. *Non est enim homo qui hæc munera facit corpus, & sanguinem Christi, sed qui crucifixus est pro nobis Christus. Figura quidem adimplens adstas sacerdos verba illa pronuntians, potestas vero & gratia tota Christi est. Hoc est corpus meum, ait. Hoc verbum res propostum tranſmutat. Atque hæc aliaque saltuatim notata boni consules, candidi Lector, quæ tanquam ἐπιλήθεις ἐπιμνησθῆναι huius operis limbo atque iuimus, si, cum nemo huius editioni nominatim præfesset, nobis nullo nostro periculo studium de te bene merendi nostrum licuerit profiteri.*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY [Name]

DATE [Date]

TOPIC [Topic]

CHAPTER [Chapter]

SECTION [Section]

LECTURE [Lecture]

DATE [Date]

BY [Name]

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY [Name]

B
5
054